

Univerzita Karlova v Praze

1. lékařská fakulta

Studijní program: Specializace ve zdravotnictví

Studijní obor: Adiktologie

ID studijního oboru: B5345

Petra Kašíková

Online gambling a vztahová vazba

Online gambling and attachment

Bakalářská práce

Vedoucí závěrečné práce: PhDr. Petra Vondráčková, PhD.

Praha, 2015

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem závěrečnou práci zpracovala samostatně a že jsem řádně uvedla a citovala všechny použité prameny a literaturu. Současně prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Souhlasím s trvalým uložením elektronické verze mé práce v databázi systému meziuniverzitního projektu Theses.cz za účelem soustavné kontroly podobnosti kvalifikačních prací.

V Praze, dne 26. 4. 2015

Petra Kašíková

.....

Identifikační záznam

KAŠÍKOVÁ, Petra. Online gambling a vztahová vazba. [Online gambling and attachment]. Praha, 2015. 50 s., 2 příl. Bakalářská práce (Bc.). Univerzita Karlova v Praze, 1. Lékařská fakulta, Klinika adiktologie. Vedoucí práce PhDr. Petra Vondráčková, PhD.

Poděkování

V první řadě bych ráda poděkovala za odborné vedení a cenné rady vedoucí bakalářské práce PhDr. Petře Vondráčkové, PhD. Velmi si vážím její pomoci. Dále bych ráda poděkovala všem respondentům, kteří vyplnili dotazník, bez nich by praktická část práce nemohla vzniknout. Neopomenutelné poděkování patří rodině a příteli za podporu a schovívavost.

Abstrakt

Východiska: Bakalářská práce se zabývá zjišťováním spojitostí mezi závislostí na online gamblingu a vztahovou vazbou. Výzkumná část byla realizována pomocí elektronického dotazníkového šetření. Pro dosažení, co nejvyšší pravděpodobnosti, že dotazník vyplní osoby, které se aktivně účastní online gamblingu, byl dotazník umístován pouze v elektronické podobě na fóra internetových stránek nabízejících online gambling (např. online kasina nebo sportovní stránky s možností sázení). Výzkumný soubor tvořilo 238 respondentů (200 mužů a 38 žen).

Cíle: Cílem práce bylo popsat vztahovou vazbu, online gambling a vztahovou vazbu ve spojitosti s online gamblingem. Dále také zjistit výskyt jisté a nejisté vztahové vazby a výskyt skóre pro dimenzi vyhýbavosti a úzkosti u respondentů ohrožených závislostí nebo závislých na online gamblingu. A následně určit nejčastěji se vyskytující typy vztahové vazby u této skupiny respondentů.

Metody: Ke sběru dat byl použit dotazník závislosti na internetu Šmahela a Blinky (2010), modifikovaný na závislost na online gamblingu a strukturovaný dotazník ECR-RS Experience in Close Relationships (Fraley et al., 2011).

Výsledky: Z výzkumu vyplývá, že závislost nebo ohrožení závislostí na online gamblingu se vyskytuje více u respondentů mající nejistou vztahovou vazbu než jistou vztahovou vazbu. Výzkumem bylo dále zjištěno, že nejčastějším typem vztahové vazby u respondentů ohrožených závislostí či závislých na online gamblingu je bázlívě vyhýbavá vztahová vazba. Zároveň se u respondentů ohrožených závislostí nebo závislých objevuje zvýšený skóre úzkosti i vyhýbavosti oproti respondentům s jistou vztahovou vazbou.

Závěry: Na základě výsledků práce lze sledovat částečnou spojitost mezi typem vztahové vazby a závislostí nebo ohrožením závislostí na online gamblingu.

Klíčová slova: online gambling, vztahová vazba, internet, úzkost, vyhýbavost

Abstract

Background: This thesis deals with finding connection between addiction on online gambling and attachment. Research part was made thanks electronic questionnaire. To reach the biggest probability that the people who are continuously visiting sites oriented on online gambling will answer to this questionnaire, the questionnaire was placed on forums of sites which provides online gambling (for example online casinos, sport pages which allows you to bet. There were collected answers from 238 respondents (200 men and 38 women).

Objectives: The aim of this work was to describe attachment styles, online gambling and attachment styles connection with online gambling. Another aim was to find occurrence of secure and insecure attachment styles and occurrence of score for dimension of avoidance and anxiety with respondents which are endangered by addiction on online gambling. In the end, there was found the most likely occurring types of attachment styles for this group of respondents.

Methods: Data were collected by using questionnaire of addiction on the internet by Šmahela and Bilinka (2010) modified on addiction on the online gambling and structured questionnaire ECR-RS Experience in Close Relationships (Fraley et al., 2011).

Results: From the research is clear that the addiction or threat of addiction on online gambling more likely appears at respondents which had insecure attachment than secure attachment. There was found that the most likely attachment at respondents which are in threat of addiction of online gambling or addicted on online gambling has fearful attachment. At the same time at respondents which are threatening by addiction or which are addicted there were appeared higher score of anxiety evasiveness compared to respondents with secure attachment.

Conclusions: Based on the results of research can be traced partial connection between the type of attachment and threat of addiction on online gambling.

Keywords: online gambling, attachment, internet, anxiety, avoidance

Obsah

1	ÚVOD.....	3
2	VZTAHOVÁ VAZBA	5
2.1	Definice vztahové vazby	5
2.1.	Typy vztahové vazby v dětství	6
2.2	Typy vztahové vazby v dospělosti	10
3	ONLINE GAMBLING.....	13
3.1	Vymezení pojmu online gambling	13
3.2	Vztah online gamblingu a offline gamblingu	14
3.3	Online gambling a závislost na internetu	15
3.4	Historie online gamblingu	16
3.5	Teorie vzniku online gamblingu.....	17
3.5.1	Diagnostika závislosti na online gamblingu	19
3.5.2	Prevalence online gamblingu.....	22
3.5.3	Online gambling v České republice.....	22
4	VZTAHOVÁ VAZBA A ONLINE GAMBLING.....	24
4.1	Vztahová vazba a závislost na internetu.....	25
4.2	Vztahová vazba a závislost na gamblingu.....	28
5	METODOLOGIE VÝZKUMU.....	29
5.1	Cíl výzkumu	29
5.2	Hypotézy.....	29
5.3	Etika.....	29
5.4	Metody sběru dat	30
5.5	Metody analýzy dat	31
5.6	Charakteristika výzkumného souboru	32
6	VÝSLEDKY VÝZKUMU	33
6.1	Míra závislosti na online gamblingu	33

6.2	Vztahová vazba	35
6.3	Typy vztahové vazby v souvislosti se závislostí na online gamblingu ..	38
7	DISKUZE	42
8	ZÁVĚR.....	45
9	SEZNAM ZDROJŮ	46
10	SEZNAM TABULEK A OBRÁZKŮ	51

1 ÚVOD

V dnešní moderní době jsou osobní počítače s připojením k internetu pro mnohé z nás již nedílnou součástí našeho života. Internet a čas strávený u počítače čím dál tím více ovlivňuje naše životy. Internetu a osobních počítačů je možné využít pro studijní nebo pracovní účely, je možné zde jednoduše najít různé informace, které jsou dostupné právě v okamžiku, kdy je potřebujeme. Internet a užívání osobních počítačů sebou také přináší své negativní stránky (Vondráčková, P., Vacek, J. & Košatecká, Z., 2009). V dnešní době především mladá populace čelí hrozbě z nadměrného užívání internetu a také možnosti vytvoření závislosti na počítačích a jejich médiích. V souvislosti se závislostí na internetu je možné mluvit o online gamingu (především hraní MMORPGR), online komunikaci, kybersexuálních aktivitách a online gamblingu (Vondráčková a Šmahel, 2012).

Gambling je neuvědomělé odpoutání od problémů v rodině, partnerských vztazích a práci prostřednictvím hraní her. Hráč časem začne vnímat počítač a hru jako živý předmět, se kterým je možné komunikovat a tím se hráč může odpoutat od reálného světa. Hra hráči přináší pocit svobody, oproti velmi strukturovanému světu (Hartl a Hartlová, 2000). Nadměrné užívání online hazardních her, může vést k patologickému hráčství. Patologické hráčství neboli gambling je vytrvalé a opakující se maladaptivní hazardní chování, které člověku zasahuje do osobních, rodinných a pracovních aktivit (DSM-V, 2014).

Vztahová vazba je definována Bowlbym (2010) jako citové pouto mezi osobami, které vzniká na základě důvěry mezi nimi. Je vyznačena především udržováním blízkosti mezi osobami s tímto poutem a to především v období stresu. Důležité je, aby citovou pouto bylo vytvářeno od útlého věku dítěte. Jedná se především o vztahovou vazbu s oběma rodiči a dalšími blízkými lidmi v okolí dítěte. Od těchto osob dítě potřebuje cítit především bezpečí a lásku. Nedostatečně utvořená vztahová vazba z dětství se přenáší i do pozdějšího věku jedince a tyto nedostatky jsou patrné i v dospělosti. Chybějící vztahová vazba přináší pocity osamělosti opuštění, a pocity, že tuto osobu ostatní lidé jen využívají. Chybějící vztahovou vazbu si následně taková osob snaží vynahradit a pokouší se uniknout reálnému světu (Bowlby, 2010).

Pokud není osobě v dětství věnováno dostatek potřebných zmíněných citů, jak ze strany rodičů tak i ostatních blízkých, čím dál častěji takový člověk hledá náhradu této vztahové vazby závislostí na online gamblingu a internetu. V této práci jsou popsány typy

vztahové vazby, které mají nejčastěji online gambleři, a zda nejistá vztahová vazba vede častěji k závislosti na online gamblingu než jistá vztahová vazba.

2 VZTAHOVÁ VAZBA

Tato kapitola je zaměřena na teoretická východiska o vztahové vazbě. Základním principem vztahové vazby je její důležitost po celý život. První podkapitola se zabývá definicí vztahové vazby a její teoretické vymezení z pohledu několika autorů. Další podkapitoly jsou zaměřeny na rozdělení jedinců do několika typů vztahových vazeb. V těchto kapitolách jsou popsány typy vztahové vazby v dětství a typy vztahové vazby v dospělosti.

2.1 Definice vztahové vazby

Vztahová vazba je popisovaná Johnem Bowlbym, zakladatelem teorie vztahové vazby, jako emocionální pouto, které velmi specificky spojuje dva lidi v čase a prostoru (Brisch, 2011). „*Vztahová vazba je vrozený systém v mozku, který se vyvíjí způsobem ovlivňujícím a organizujícím motivační, emoční a paměťové procesy ve vztahu k významným pečujícím osobám*“ (Hajný, 2008, str. 49). Podle Karla Brische máme již od narození geneticky podmíněnou potřebu vázat se na osobu, která je moudřejší a starší. Tím pádem nám může zajistit ochranu a bezpečí (Brisch, 2011). Dle Kaliny (2013) je u vztahové vazby velmi důležitý právě tento úzký vztah mezi dítětem a nejbližší osobou v okolí dítěte. Pro vztahovou vazbu a duševní zdraví je důležité, aby dítě prožívalo se svou matkou či jinou pečující osobou důvěrný, vřelý a kontinuální vztah, který oba naplňuje a uspokojuje.

Tento důvěrný a vřelý vztah se dle Koukolíka (2013) mezi matkou a malým dítětem vyvíjí v obousměrnou vztahovou a poznávací vazbu v 5-7 měsíci věku dítěte. Matka v této vazbě může být nahrazena také například otcem, babičkou nebo jinou osobou, která se o dítě stará a vnímá dostatečně potřeby dítěte. Vazbu je možné popsat jako vzájemnou dosažitelnost a blízkost matky a dítěte, která tvoří bezpečnou základnu, aby mohlo dítě bezstarostně prozkoumat své okolí. K různým lidem může jedinec chovat různé vztahové vazby, včetně různých vazeb s členy rodiny. Vazba z dětství jde s jedincem celým jeho životem a vyvíjí se.

Dítě si vytváří psychologickou bezpečnou základnu díky interakci s dospělým, který o něj pečuje. Touto interakcí vznikají pocity porozumění, přijetí, lásky a vzájemného sdílení emocí čili působí na vývoj vztahové vazby (Vrtbovská, 2010). Za primární postavu připoutání je považován rodič až do věku adolescence. Děti využívají připoutání k postavě

především pro poskytnutí bezpečného útočiště a možnosti prozkoumání blízkého okolí (Lorincová, 2014).

„Pojem attachment je v české literatuře překládán různým způsobem. Brisch (2011) hovoří o citové vztahové vazbě, slovenský autor Hašto (2005) o vztahové vazbě a citovém připoutání, český překlad psychoanalytických teorií Fonagyho a Targeta (2005) o teorii přimknutí.“ (Lečbych, Pospíšilová, 2012, s. 2) Lenka Lacinová, zabývající se vývojovou psychologií, používá termín citová vazba (Kotrlová, Lacinová, 2013).

Americký psychoterapeut Pesso říká: „Naplnění potřeb musí nastat ve správném čase, se správnými lidmi a správným způsobem“. Poskytnutí podpory, ochrany a nasycení nestačí k naplnění vztahového pouta, ale také se neobejde bez spojení vzájemné interakce a emočního prožívání mezi rodičem a dítětem (Vrtbovská, 2010).

Bowlby tvrdí, že vazebné chování plní specifickou biologickou funkci a je stejně důležitým typem sociálního chování, jako je reprodukční a rodičovské chování. Dítě, ale i dospělý se může citově připoutat k lidem stejně starým nebo o něco starším, aniž by tato osoba udělala něco pro jejich uspokojení fyziologických potřeb. Tato přilnavost vyplývá ze silné dispozice reagovat na sociální podněty u dětí. Toto tvrzení odporuje teorii sekundárního pudu, která tvrdí, že jedinec je rád s ostatními, protože jej krmí, nebo mu poskytují teplo (Bowlby, 2010).

Bowlbyho práce s vztahovou vazbou byla ovlivněna prací a objevy dalších osobností. Například byl ovlivněn Lorenzem a jeho vtištěním – imprintingem. Tento proces učení se odehrává v časně fázi raného dětství. Bowlby spojuje vtištění s citovým přilnutím jedince, což jeho následníci zpochybňují, neboť jeho teorii považují za velmi jednoduchou. Dále se inspiroval Harlowovy experimenty s opicemi. Mládě opice preferuje matce se více podobající plyšovou opici, která avšak nedává potravu na rozdíl od plechové opice. Vyvozuje, že není důležité jen naplnění biologických potřeb, ale také možnost vytvoření vztahového pouta. Dalším, kdo přispěl k práci Bowlbyho, byl Freud a jeho psychoanalýza, z které pramení další Bowlbyho teorie jako – objektivní vztahy, citlivá období v raném věku a další (Kulišek, 2000).

2.1. Typy vztahové vazby v dětství

Podstata vzniku dětské připoutanosti a vzniku vazebného chování je založena na čtyřech hlavních teoriích. Primárním zájmem dítěte je uspokojovat fyziologické potřeby a to

zejména potřebu jídla a tepla. Takže dítě začne inklinovat k osobě, zejména matce. Je to důsledkem toho, že naplňuje jeho fyziologickou potřebu kojení. Tato teorie se označuje jako „teorie vypočítavé lásky“. Druhá teorie se označuje jako „teorie primárního sání objektu“. Tím, že novorozenec má vrozený sklon zajímat se o lidský prs a sát ho, se postupem času naučí, že při aktu kojení je přítomna i matka a tím začne navazovat kontakt s ní. Třetí teorie hovoří o tom, že primární potřeba novorozence tepla je spojená s vrozeným sklonem být v kontaktu a přidržovat se lidské bytosti, tato teorie se označuje jako „teorie primárního upnutí k objektu“. Poslední teorie se nazývá „teorie primární touhy po návratu do dělohy“, která vychází z vyhoštění z dělohy, což se novorozencům nelíbí (Bowlby, 2010). Bowlby vychází pouze ze dvou teorií, z teorie primárního sání objektu a teorie primárního upnutí k objektu. Hormon oxytocin kromě mnoha fyziologických funkcí, také podporuje prvotní citové připoutání dítěte k matce a naopak. Po porodu díky tomuto hormonu dochází k pocitu po vzájemné blízkosti a prohloubení důvěry, jak ze strany dítěte, tak ze strany matky (Brish, 2011).

Vztahové pouto je důležitým určujícím faktorem vývoje osobnosti. U každého dítěte se vytváří unikátním a nenapodobitelným způsobem, který se vytváří pravděpodobně již od prenatálního období. V případě narušení tohoto pouta nebo jeho úplné absence je zvýšená pravděpodobnost, že naše vnímání světa bude úzkostné a nedůvěřivé. Dle Eriksona bude tedy narušené orálně smyslové stádium psychosociálního vývoje, stádium kde se formuje základní důvěra x nedůvěra. Základní podoba vztahové vazby je jen obtížně změnitelná. „*Vztah mezi matkou a dítětem - kromě hormonálních a neurochemických vlivů — mohou ovlivňovat nejruznější očekávání ze strany matky, chtění či nechtění dítěte, abusus léků apod.*“ (Kulíšek, 2000, s. 7) To vše následně ovlivňuje neurologický a emoční vývoj dítěte. Vývoj vytváření vztahového pouta mezi matkou (či jinou pečující osobou) a dítěte je oboustranná reciproční interakce. Colinová ve svých studiích píše, že užívání návykových látek má sice vliv na psychiku, ale stále není známo, zda zvýšené procento úzkostného typu vztahové vazby u dětí závislých matek je způsobené přímými fyziologickými účinky na vyvíjející se plod, nebo je úzkostná vztahová vazba způsobena nedostatečnou péčí o tyto děti, která vyplývá z abusu rodičů (Kulíšek, 2000).

Mary Ainsworthová, Bowlbyho spolupracovnice, zkoumala v padesátých letech dvacátého století míru jisté vztahové vazby a snažila se popsat rozdíly vazby dítěte k rodiči (Vrtbovská, 2010). Ve svých studiích rozpracovala dva hlavní typy vztahové vazby, které určil Bowlby. Jistou vztahovou vazbu, která je adekvátní vazbou mezi rodičem a dítětem a

nejistou vztahovou vazbu, která vykazuje určité patologické prvky (Lorincová, 2014). Výzkum prováděla s dětmi ve věku do jednoho roku života, a to pomocí nastolování sociálně neobvyklých situací v časově a významově posloupných situacích. Metoda, kterou v rámci svého výzkumu Ainsworthová provedla, jako první za spolupráce Wittigové, se nazývá Strange Situation Test – Test standardizované experimentální situace. „*Cílem je aktivování systému, zajišťujícího citové pouto, a zaznamenání jeho vnějších projevů - vzorců chování, podmíněného citovým přilnutím*“ (Kulíšek, 2000, s. 11). Ainsworthová ve své studii porovnává a vyhodnocuje chování dětí s nejistou vztahovou vazbou s dětmi, které podle ní mají k matce jistou vztahovou vazbu a popisuje jejich rozdílnost (Vrtbovská, 2010). Vyškolený pozorovatel sleduje intenzitu dětských interakcí. Zaměřuje se na: „*1. vyhledávání blízkosti a kontaktu, 2. udržování kontaktu, 3. vzdorovitost, odmítání, 4. vyhýbavost*“ (Kulíšek, 2000, s. 12).

Průběh metody je následující:

1. 30 s Pozorovatel uvádí matku do místnosti a odchází.
2. 3 min Dítě zkoumá místnost, matka je pasivní, ale může reagovat.
3. 3 min Vchází cizinec, 1 min. je potichu, 1 min. konverzuje s matkou, 1 min. se přibližuje k dítěti a zkouší si s ním hrát, matka na konci fáze rychle odchází.
4. 3 min Cizinec odpovídá dítěti, hraje si s ním, konejší atd., pokud je to vhodné. Je-li zapotřebí, fáze je ihned ukončena.
5. 3 min Matka přichází, utěšuje dítě, poté opět s rozloučením odchází. Fáze může být prodloužena.
6. 3 min Matka odchází, dítě je o samotě.
7. 3 min Cizinec vchází, vítá se s dítětem a čeká. Pokud je dítě v pořádku, usedá. Je-li třeba, konejší dítě. Fáze může být v případě potřeb okamžitě ukončena.
8. 3 min Matka volá zvenčí na dítě, vchází, chvíli vyčkává a bere dítě do náruče. Cizinec odchází (Kulíšek, 2000, s. 12).

Díky tomuto experimentu dělí Ainsworthová typy vztahové vazby následovně (Vrtbovská, 2010):

1) Jistá vztahová vazba

Děti s tímto typem vztahové vazby byly rozrušené při odchodu matky, dožadovaly se jejího návratu a následně po odchodu propukly v pláč. Při návratu matku nadšeně vítaly a dožadovaly se obětí a uklidnění v náručí, které jim matka nabízí. (Vrtbovská, 2010).

Obecně platí, že dítě může rodiče oslovit s přáním a potřebami. Rodiče jsou tu pro dítě, chápou potřeby a tužby dítěte a vytváří si s ním jisté a bezpečné citové pouto. S jistou vztahovou vazbou nalezneme přibližně 55-65% dětí v obecné populaci (Vrtbovská, 2010).

2) Nejistá vztahová vazba – úzkostný typ

Děti, které náleží do této skupiny, prožívaly těžce jak odchod matky, tak i její návrat. I přesto, že dítě velmi toužilo po matce, při jejím návratu dětský pláč neustával a naopak bylo od matky odtažené a bojuje s ní, i když se ho matka snaží uklidnit. Tyto děti měly obtížné chování, byly úzkostné a držely se matčiny sukně, vyžadovaly neustále její pozornost. Tyto děti se chovají chaoticky a rozporuplně. (Vrtbovská, 2010).

Rodiče nejsou zde pro své dítě neustále jako u jisté vztahové vazby. Rodiče naplňují potřeby dítěte podle toho, jak oni se zrovna cítí a tím přenášejí své pocity na dítě, což vytváří rozporuplný typ citového pouta až úplný odpor k citovému poutu. Děti jsou úzkostné i po návratu rodičů a nevěří, že rodič je tu opravdu už jen pro ně. V populaci se nachází asi 5-15% těchto dětí (Vrtbovská, 2010).

3) Nejistá vztahová vazba – vyhýbavý typ

Děti se chovaly sebevědomě, nezávisle a snadno navazovaly kontakt. Při příchodu cizí osoby do místnosti se nechávaly nijak rozrušeně, jen se na ní podívaly. Pak se podívaly na matku a pokračovaly ve hře. S cizím člověkem si i bez problému hrály. Při odchodu matky se děti rozplakaly, ale záhy se nechaly utěšit cizí osobou a opět se vrátily ke své hře. Když se matka vrátila, děti s ní nenavázaly oční kontakt, a když je matka chtěla pochovat, tak se chovaly odmítavě (Vrtbovská, 2010).

Vyhýbavý typ vztahové vazby se objevuje u dětí, jejichž rodiče jsou „citově nepřítomní“, k dítěti jsou nevnímaví, odmítaví a málo citliví. Děti občas projevují agresi vůči matce a jsou daleko více vázáni na matku než děti s bezpečnou vztahovou vazbou. V populaci se nachází přibližně 30% těchto dětí (Vrtbovská, 2010).

Autoři Mainová a Salomon později přidávají k výzkumu Ainsworthové další typy vztahové vazby:

4) Dezorganizovaně - dezorientovaný typ

Tyto děti se chovají dezorganizovaně a dezorientovaně. K matce se přiklání a po chvíli se od ní opět odtahují, chovají se chaoticky. Děti mají výrazně snížený toleranční práh u vnímání stresu. S rodiči neprožívají pocit bezpečí a klidu, ba naopak v přítomnosti

rodičů mají negativní očekávání. *Na té nejzákladnější úrovni nejsou tyto děti schopné použít koherentní chování a „zvládací strategie“ potřebné k tomu, aby mohly zvládnout jakoukoliv emocionální interakci či nárok jakéhokoliv druhu.* S tímto typem vztahové vazby nalezneme přibližně 20% dětí v obecné populaci. Dezorganizovaně – dezorientovaný typ vztahové vazby se vyskytuje ve velmi zvýšené míře u zneužívaných, týraných anebo zanedbávaných dětí (Vrtbovská, 2010).

5) „žádná vztahová vazba“

Tuto skupinu tvoří děti opuštěné, které první tři roky svého života strávily v ústavních zařízeních. V jejich blízkosti se vystříдалo spoustu sester a vychovatelů. První roky života prožily ve velké skupině dětí. Tím vším byla narušená vztahová vazba, takové dítě se pak váže nahodile a na krátkou dobu k různým lidem, kteří jsou aktuálně v jejich blízkosti, tzv. „tady a teď“. Pokud není takovéto malé dítě umístěno do náhradní rodinné péče, nedojde k rozvoji vztahové vazby. Tento deficit se projeví v pozdějším věku citovou plochostí, disharmonickým rozvojem osobnosti, poruchou empatie a sociálních vztahů, je také podkladem pro rozvoj asociální osobnosti (Vrtbovská, 2010).

2.2 Typy vztahové vazby v dospělosti

V počátcích pozorování vztahové vazby se sledovala pouze vztahová vazba v dětství. S postupem času a dalšími výzkumy vztahové vazby v dětství se začali odborníci koncem 20. století věnovat tomuto aspektu v dospělosti.

Jedním z často používaných modelů vztahové vazby v dospělosti je model Bartholomewé a Horowitza z roku 1991 (viz. tabulka č.1). Zde je navzájem propojena dimenze sebe sama s dimenzí vnímání druhých lidí, dále jsou pak tyto dimenze rozčleněny podle pozitivního a negativního vnímání. V jistém typu a distancovaně vyhýbavém typu se jedinci vnímají pozitivně, naopak nadměrně zaujatý typ a bázlivě vyhýbavý typ mají negativní postoj k sobě sama. Z pohledu modelu druhých je pozitivní vnímání u jistého typu a nadměrně zaujatého typu, distancovaně vyhýbavý typ a bázlivý vyhýbavý typ je z pohledu druhých vnímán negativně. Podle tohoto modelu patří v dospělosti tyto vztahové vazby: jistý typ, nadměrně zaujatý typ, distancovaně vyhýbavý typ, bázlivě vyhýbavý typ (Bartholomew a Horowitz, 1991).

Tabulka 1: Model vztahových vazeb v dospělosti

Model sebe sama (Dependence)			
Model druhých (Avoidance)	Pozitivní		Negativní
	pozitivní	Jistý typ (jedinec spokojený s intimitou a autonomií)	Nadměrně zaujatý typ (jedinec posedlý vztahy)
		Distancovaně vyhýbavý typ (jedinec nezávislý, odmítá blízkost dalších osob)	Bázlivě vyhýbavý typ (jedinec má strach z intimity a vyhýbá se ostatním lidem)

Zdroj: Bartholomew a Horowitz, 1991

1) Jistá vztahová vazba

Lidé s tímto typem vztahové vazby jsou otevření a sebeodhodlaní. Ve vztazích se cítí bezpečně a jsou důvěřiví ke svému okolí i k sobě, tím pádem mohou být osobou, o kterou se mohou ostatní spolehnout a stejně tak projevují důvěru svému okolí a spoléhají na něj. Tato vztahová vazba se vyznačuje nízkou úrovní vyhýbavosti a úzkosti (Slaměník, 2011). Projevují se vyšší odolností vůči stresu a stabilnějšími obdobím psychické pohody (Léčbych, Pospíšilíková, 2012).

2) Zaujatá úzkostná vztahová vazba

Charakteristickým znakem je ambivalence. Osoby se projevují úzkostně, ustrašeně, vyhýbavě a jsou vztahově závislé, bývají hodně emocionální a zaujímají ambivalentní postoje ke vztahové osobě (Léčbych, Pospíšilíková, 2012). Trápí je myšlenka, že druzí neinvestují do jejich společného vztahu stejně, jako investují oni sami (Slaměník, 2011).

3) Distancovaná vztahová vazba

Tyto osoby jsou velmi vyhýbavé, málo úzkostné, velmi nezávislé a emočně oploštěné (Slaměník, 2011). Citové závislosti a vztahům se vyhýbají, chovají se uzavřeně a nechtějí, aby se na ně někdo jiný spoléhal stejně, jako oni nechtějí na nikoho spoléhat (Pečtová, 2013).

4) Bázlivě vyhýbavá vztahová vazba

Bázlivě vyhýbavá vztahová vazba se vyznačuje velkou vyhýbavostí i úzkostí. Osoby s tímto typem vztahové vazby touží po blízkých vztazích, avšak jsou velmi obezřetné, bojí se odmítnutí nebo ublížení osobou jím blízkou (Slaměník, 2011). Od vztahové osoby se nemohou odpoutat, i když je její přítomnost trápí. Často zažily v dětství traumatický zážitek – např. týrání. Jsou chaotické, nepředvídatelné, mají časté pocity viny a nejistoty v rozhodování (Léčbych, Pospíšilíková, 2012).

3 ONLINE GAMBLING

Tato kapitola je zaměřena na vymezení pojmu online gamblingu ve vztahu k offline gamblingu a závislosti na internetu. Online gambling je propojením problematiky offline gamblingu a závislosti na internetu. V české literatuře se používá pojem online gambling jako synonymum pro online patologické hráčství.

3.1 Vymezení pojmu online gambling

Významným faktorem v dnešní době v rámci hráčství se stává sázení na internetu. Stále větší dostupnost internetu přináší nový rozměr zábavy a trávení času u dětí i dospělých. Lidé tráví nepředstavitelné množství času, často i bez finanční investice, při hraní a obětovávají hře svůj osobní, partnerský, rodinný i pracovní život. Novou dimenzí hráčství je možnost hraní i bez navštívení tomu určených míst pomocí internetu a tím pádem může hráč sázet a hrát téměř kdekoliv. Velmi dobrá přístupnost internetu a vlastnictví počítačů napomáhá k recidivám a znesnadňuje léčbu (Prunner, 2013). Hartl a Hartlová (2000) definují hráčství neboli gambling jako časté hraní hazardních her, které je předstupněm patologického hráčství. Gambling je neuvědomělé odpoutání od problémů v rodině, partnerských vztazích a práci prostřednictvím hraní her. Hráč postem času začíná vnímat počítač a hru jako živý předmět. Počítač hráči odpovídá pomocí odměňování v rámci výher. Hra těmto lidem přináší pocit svobody navzdory velmi strukturovanému světu.

Patologické hráčství se dle Mezinárodní klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů (MKN-10) řadí do kapitoly nutkavé a impulzivní poruchy - F63.0. (ÚZIS, 2014) Americká psychiatrická asociace diagnostikuje patologické hráčství od roku 1980. V České republice byl pojem patologické hráčství zařazen až se začátkem platnosti MKN-10 od 1. 1. 1994.

Dle DSM-V je jedním z podstatných znaků patologického hráčství vytrvalé a opakující se maladaptivní hazardní chování, které člověku zasahuje do osobních, rodinných a pracovních aktivit. Pro diagnostikování klinicky řazeného hráčství musí být splněny nejméně 4 z uvedených kritérií za posledních 12 měsíců:

1. Zvyšování sázek – pro dosažení vzrušení
2. Ze snahy potlačit hazardní chování se objevuje podrážděnost a neklid

3. Opakované neúspěšné pokusy o snížení času tráveného hazardní hrou nebo s hrou úplně přestat
4. Posedlost hazardní hrou (na hru stále myslí, vzpomínky, plánování hry a plánování jak získat peníze)
5. Hazardně hraje pro únik od problémů, pocitů bezmoci, viny, úzkostí, atd.
6. Při neúspěšných hrách a ztrátě peněz se ke hře opětovně vrací, aby peníze získal zpět (často hned druhý den)
7. Lže, aby utajil svoje hazardní chování
8. Ohrozil nebo ztratil kvůli hazardnímu chování práci, důležité vztahy, kariéru nebo vzdělávání
9. Spoléhá na půjčení peněz od ostatních na pokrytí finančních nedostatků způsobených hráčstvím

Hazardní hra by se neměla vysvětlovat jako manická epizoda (DSM-V, 2014).

V nové publikaci DSM-V je přejmenované patologické hráčství na hráčskou poruchu, aby se zabránilo stigmatizaci slova patologický. Hráčství bylo klasifikováno v impulsivních poruchách jinde neklasifikovaných a nyní bylo přesunuto do kapitoly nelátkové související poruchy z důvodu podobnosti symptomů látkových a nelátkových závislostí, genetických i psychologických. Upravena byla rovněž i kritéria rozpoznání patologického hráčství. Bylo vyjmuto kritérium číslo osm – páčání ilegální činnosti, protože se ukázalo jako málo prevalenční. Dále je pro diagnostikování klinicky řazeného hráčství splnit nejméně 4 a více z výše uvedených kritérií za posledních 12 měsíců (DSM-V, 2014).

3.2 Vztah online gamblingu a offline gamblingu

Z výsledků studie Corneyho a Davise z roku 2010 vyplývá, že je více problémových hráčů na internetu než „klasických“ offline problémových hráčů. Jedním z důvodů je především lepší dostupnost a pohodlí, které online gambling nabízí, ale také jeho větší anonymita. Rozvoj a vedení problematického offline gamblingu je velmi podobné jako u online gamblingu (Griffiths, Kuss, 2012). Blaszczynski uvádí, že výskyt „klasického“ problémového hráčství v běžné populaci je asi 4 – 20%, zatímco výskyt problémového online hráčství je až 64% v běžné populaci (Blaszczynski, 2013). I další studie uvádí, že problémové hráčství je 4x častější u online hazardních hráčů než u běžných offline hráčů (Yani-de-Soriano, Javed, & Yousafzai, 2012). K rozvoji online

gamblingu velmi napomáhá vysoká úroveň reklam, podpora online sportovního sázení nebo skupiny vrstevníků. Dále pomocí „free – to – play“ stránek, které lákají jedince na mnoho šancí k výhře na jednom místě (Blaszczynski, 2013).

Dle Matthewse a jeho spolupracovníků existuje silný vztah mezi online hazardním hraním a offline hazardem. Podobnost těchto dvou forem závislostního chování je až 66%. Online gambling jako offline gambling přináší hráči vzrušení ze hry, způsobují finanční, rodinné a pracovní problémy a stejně tak oba splňují základní kritéria pro behaviorální závislosti - významnost, zvyšující se tolerance, změny nálady, abstinční příznaky, konflikt a relaps (Yani-de-Soriano, Javed, & Yousafzai, 2012).

Hráči online hazardních her velmi často uvádí, že internetové sázení je pohodlnější, komfortnější a jednodušší stejně jako potenciál pro vyšší vítězství a také nižší sázky. Navíc o offline gamblingu ze studií britské populace vyplývá, že je méně oblíbený díky své atmosféře a klientele v podnicích. Z kvalitativní studie Griffithse a Parke z roku 2007 je zřejmé, že oblíbenost online gamblingu roste díky možnosti sázení bez daňových poplatků (Griffiths, Kuss, 2012). Podle studie z Velké Británie je online hráčství v porovnání s offline hráčstvím návykovější, více nezdravé, nebezpečnější, méně regulovatelné, více atraktivní a lákavé pro děti (Griffiths, Kuss, 2012).

3.3 Online gambling a závislost na internetu

Závislost na internetu vzniká z důvodu, že většině lidí stačí naplnit své ambice a představy mimo reálný svět, jako virtuální prožitek či pouze fantazijní uspokojení. Hráče internet ještě více podněcuje ke hře díky velké interaktivitě, reklamám podněcujícím k hraní a velmi snadné dostupnosti. Díky vidině jednoduššího a bezpečnějšího symbolického požitku v anonymitě se člověk snadno může odklonit z reálného života ke světu virtuálnímu. Jednou z největších výhod pro hráče online gamblingu je anonymita, kterou nabízí virtuální svět internetu (Pokorný, Telcová & Tomko, 2003).

Vznik závislosti nesouvisí pouze s tím, jak uživatel internetu vnímá sám sebe, ale i jak vnímá své okolí. Takže lidé, kteří se zabývají více samy sebou než okolním světem, mají vyšší potenciál závislosti na internetu. Dalším rizikovým faktorem může být nízké sebehodnocení a pochybnosti o sobě samém (Pokorný, Telcová & Tomko, 2003).

Odborníci se shodují na zařazení závislostního chování na internetu do kategorie F63.8 – Jiné návykové a impulzivní poruchy (Vondráčková, Vacek, Košatecká, 2009).

Shapira et al (2000) definuje problémové užívání internetu jako nekontrolovatelné, časově náročné, stresující chování vedoucí k sociálním, profesním a finančním problémům, nenacházející se v hypomanických a manických stavech. Nekontrolovatelnost je také jedním z prvků online gamblingu. Výše zmíněná kritéria pro problémové užívání internetu se obdobně vyskytují i u online gamblingu. Především se patologický hráč dostane velmi rychle do finančních problémů. Z kvalitativního výzkumu Roznerové (2014) vyplývá, že největším problémem online gamblerů je zadluženost hráčů.

Z definicí online gamblingu a závislosti na internetu vyplývá, že se v mnoha částech prolínají. Mezi důležité faktory patří u obou problematik disocialita a uzavřenost těchto lidí. Online gambling stejně jako závislost na internetu vede k rodinným, sociálním a pracovním problémům. Zároveň užívání internetu může podněcovat k závislosti na online gamblingu díky různým reklamám propagujícím online gambling, a snadné dostupnosti online gamblingu prostřednictvím internetu.

Typologie rozděluje závislosti na internetu do čtyř kategorií dle Vondráčkové a Šmahela (2012)

1. Online gaming (především hraní MMORPGR)
2. Online komunikace (nadměrná komunikace přes mail, chat a sociální sítě)
3. Kybersex aktivity (navštěvování online pornografických stránek)
4. Online gambling (sázení a hazardní hry na internetu)

3.4 Historie online gamblingu

První internetové stránky nabízející online gambling byly zprovozněny v roce 1995 a v roce 2001 bylo stránek s tematikou online gamblingu již 2400 provozovaných 650 -ti různými společnostmi. Na tom je možné vidět rapidní rozvoj online gamblingu (Hodgins, Fick, Murray & Cunningham, 2013). Avšak provozování on-line heren bylo poprvé legalizováno až v roce 2001 ve státě Nevada a rozvíjí se dynamicky a velmi rychle. Internetové hraní je atraktivní hlavně pro mladou populaci, a proto se přepokládá jeho stálý rozvoj a je možné, že zisky z online hraní přerostou zisky z hraní offline gamblingu (Prunner, 2013).

S nástupem internetu a rozvojem techniky rostla oblíbenost on-line hazardních her po celém světě. Především v několika posledních letech zaznamenal on-line gambling velký rozmach. V roce 2009 bylo na světě již 2500 on-line hazardních her na internetu. Online

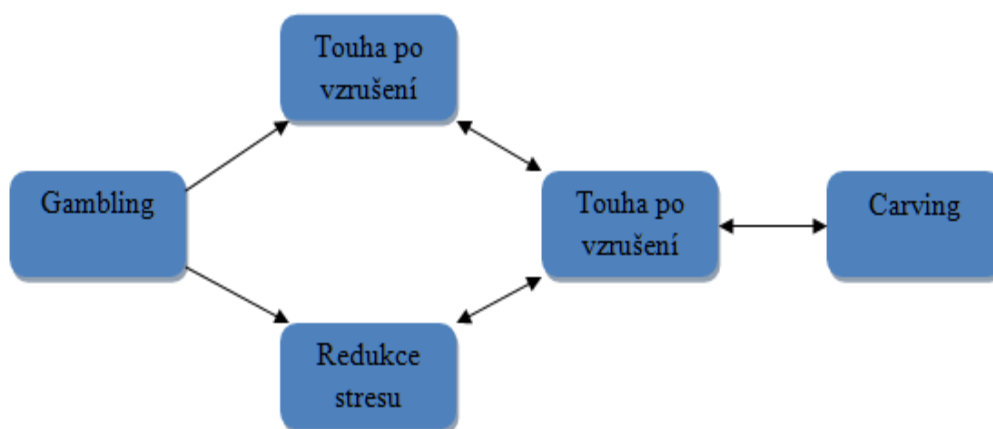
hazardní hry zahrnují různé produkty, kterými jsou například sportovní sázky, poker, kasinové hry, bingo a loterie (Yani-de-Soriano, Javed, & Yousafzai, 2012). Vliv a rozvoj technologií zasahuje i do oblasti gamblingu, rozšiřuje se deregulace gamblingu, stává se stále více společenskou aktivitou (Griffiths, 2003).

Ve světě se často objevují názory na absolutní zákaz online hazardních her. Nicméně dle pokusů, které byly provedeny v USA a Číně, je absolutní zákaz online hazardních her spíše neúčinný. Proto se mnoho odborníků staví k názoru, že by měl být online hazard regulovaný státem nebo světovými organizacemi. Během posledních deseti let se díky internetu a novým technologiím (chytré telefony, interaktivní televize, tablety, notebooky, netbooky a domácí počítače) zvýšil počet hraní hazardních her z domova. Dostupnost internetových služeb, a také schopnost užívání elektronických plateb, přináší mnoho výhod pro online hazardního hráče. Jde především o přístupnost, dostupnost (dostupné 24 hodin 7 dní v týdnu) přináší jisté soukromí a anonymitu při hře, pohodlnost a snadnost. Hráči jsou dále také velmi ovlivněni atraktivností a zpracováním internetových stránek online hazardních her, jejich vzrušujícím prostředím a interaktivitou. Online hazardní hráči bývají doma častěji pod větším vlivem drog a alkoholu, než by to bylo možné na veřejném místě (Yani-de-Soriano, Javed, & Yousafzai, 2012).

3.5 Teorie vzniku online gamblingu

Internet nejen zvyšuje dostupnost hazardu, ale i jeho přístupnost, rychlost hry. Design internetových portálů láká uživatele i svým interaktivním vzhledem a lákavými možnostmi velké výhry (LaBrie et al., 2007). Rizikem internetu může být reklama na hazardní hry, která se může objevovat při běžném prohlížení internetu a negativně působit zejména na dospívající děti. U osob již závislých na hazardu může podněcovat craving (obrázek č.1), který následně zhoršuje sebeovládání. Internet je v současné době považován za tzv. velké kasino, kde je možné během chvíle prohrát celý svůj majetek, dokonce se i zadlužit (Nešpor, Scheansová, 2011).

Obrázek 1: Neurobehaviorální model

Zdroj: Prunner, 2013

Dostupnost internetu, který umožňuje rozptýlení a vzrušení v pohodlí, může způsobovat závislost na internetu a podněcovat vznik patologického hráčství na internetu. (Griffiths, 2003). Dalším faktorem, který ovlivňuje online gambling, je měnící se rodinný způsob trávení volného času. Lidé tráví čím dál více času doma a baví se pomocí virtuálních technologií. Péče o zákazníka online gamblingu se neustále zvyšuje, herní softwary jsou propracovanější, nabízí multi – linguální stránky, zvyšuje se realistická možnost prožívání hry (přes web kameru), živé sázky na dálku a další (Griffiths, 2003).

Pravděpodobně i hraní počítačových her může podněcovat inklinaci k hazardním hrám. Obzvláště hry fungující na stejném principu jako hry hazardní, např. karetní hry o tzv. počítačové peníze (Prunner, 2013).

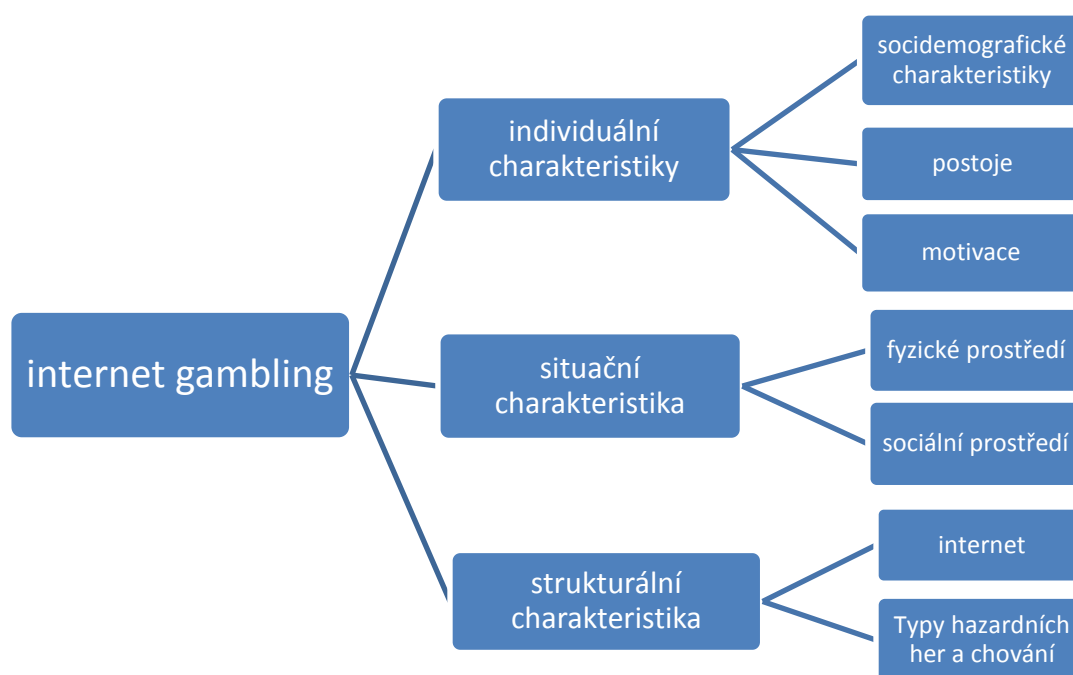
Jedním z nejvýznamnějších přínosů online gamblingu je jeho anonymita. Zápornou stránkou je využívání anonymního přístupu hráči, kteří se nesmí či nechtějí veřejně k hraní hlásit a tím svou činnost tají, což ztěžuje odhalení závislosti dané osoby okolím. Hráči často tráví více a více času ve virtuálním světě a ztrácí zájem o reálný kontakt s fyzickými osobami a sociálně se izolují. Toto může mít za následek deficitní psychosociální vývoj, který způsobuje špatný vývoj socializačního procesu, vedoucí až k asociálním reakcím, obzvláště v raném vývojovém období. Bezhotovostní převody vnáší do online hraní větší rizikovitost, protože hráč nepotřebuje disponovat reálnými faktickými penězi jako u

přímého hraní v hernách. Hráči shledávají jako výhodu internetových portálů možnost hrát z pohodlí domova (Prunner, 2013).

Kombinací individuálních, situačních a strukturálních charakteristik (viz. obrázek 2) je možné určit, zda je jedinec závislý a do jaké míry je závislý na online gamblingu. Podle Griffithse a Woodse faktory rozvíjející, udržující a získávající jedince pro hru offline gamblingu jsou velmi podobné s faktory online gamblingu (Griffiths, Kuss, 2012).

Obrázek 2: Faktory podněcující vznik online gamblingu

Zdroj: Griffiths, Kuss, 2012

3.5.1 Diagnostika závislosti na online gamblingu

Online gambling prozatím nemá svou definici v MKN-10 ani v DSM-V. V obou publikacích je definováno patologické hráčství, viz diagnostické vymezení gamblingu. Online gambling diagnostikujeme prostřednictvím závislosti na gamblingu a závislosti na internetu, obě definice jsou zmíněny již v předchozím textu.

K. Young použila diagnostická kritéria pro patologické hráčství dle DSM – IV, pro vymezení kritérií závislosti na internetu, protože se domnívala, že závislost na internetu nejvíce vystihují.

„Pro určení závislosti na internetu musí být přítomno pět a více z následujících příznaků:

- 1. Jedinec je zaujat internetem (přemýšlí o předchozí online aktivitě nebo uvažuje o další)*
- 2. Potřebuje používat internet stále po stále delší čas, aby dosáhl uspokojení*
- 3. Provedl opakované pokusy kontrolovat používání internetu, omezit jej nebo s ním skončit*
- 4. Je neklidný, mrzutý, depresivní nebo podrážděný, když se pokouší omezit používání internetu či přestat s jeho používáním*
- 5. Zůstává online déle, než původně zamýšlel*
- 6. Riskuje ztrátu či ztratil důležité osobní vztahy, zaměstnání, školní či profesní příležitosti kvůli internetu*
- 7. Lže rodině, terapeutovi či dalším blízkým osobám o tom, kolik času tráví skutečně na internetu*
- 8. Používá internet jako způsob úniku od problémů nebo zmírnění nepříjemných pocitů (např. pocitů bezmoci, viny, úzkosti, deprese).“ (Veselá, 2007)*

Griffithse (2000) řadí závislost na internetu do behaviorálních závislostí, které splňují následujících šest kritérií obdobně, jako je způsobuje online gambling:

1. Významnost – činnost se stává nejdůležitější věcí, zaujetí myšlenkové, pocitové i v rámci chování
2. Změny nálady - strategie zvládání např. útěk nebo znecitlivění prožívané situace, zapojením se do určité aktivity
3. Tolerance – zvyšující se potřeba konkrétní činnosti pro dosažení stejného účinku jako v minulosti
4. Abstinenční příznaky – náladovost, podrážděnost a další projevy v důsledku omezení nebo ukončení činnosti
5. Konflikt – intrapersonální nebo interpersonální
6. Relaps – znovu opakování dřívějších závislostních vzorců chování

Osobu mající problém s online gamblingem můžeme rozeznat podle následujících změn v životě: zvýšené množství času tráveného na internetu, finanční ztráty a prosby o finanční pomoc, ztráta sebekontroly, rodinné a sociální problémy, osoba si může stěžovat

na nezdárné výsledky ve hrách, páchání trestné činnosti nebo zhoršený zdravotní stav a zdravotní problémy. Mezi charakteristiky online gamblingu patří zvýšená nebezpečnost na rozdíl od offline gamblingu (Haefeli, Lischer & Schwarz, 2011). McBride a Derevensky (2009) ve své studii uvádí, že on-line problémový hráči mají tendenci konzumovat alkohol nebo nelegální drogy při hraní, které by mohly ovlivnit jejich rozhodování, a tak je činí ještě zranitelnějšími (Yani-de-Soriano, Javed, & Yousafzai, 2012).

Online gambling přináší dle Griffithse (2003) hráčům díky internetu:

1. velkou přístupnost (výzkumy dokazují, že při růstu možností a dosažitelnosti internetu se zvyšuje nejen počet pravidelných hráčů, ale dochází i ke zvyšování počtu problémových hráčů)
2. finanční dostupnost (používání internetu je stále levnější a levnější)
3. anonymitu (nabízí soukromé hraní bez stigmatizací, zvyšuje pocit komfortu díky nesnadnosti zjištění neupřímnosti nebo výrazu v obličeji, při online gamblingu není vidět tvář hráče, který prohrál)
4. pohodlí (možnost hrát v prostředí domova nebo práce snižuje pocit rizika, což může rozvíjet odvážné chování)
5. únik (od emocionálních a duševních problémů, online chování poskytuje únik od stresu a napětí reálného života)
6. disociaci a ponoření se (zapřičiňuje ztrátu pojmu o čase nebo zmatení, zapomenutí co se děje a kde se nachází a dostává se do transu. Na internetu se délka stráveného času u hry zvyšuje kvůli ztrátě pojmu o čase, nebo psychologickému pohlcení a asociativním stavům)
7. velkou četnost akcí a událostí (hazardní hry nabízející výsledky jsou daleko návykovější, než hry poskytující výsledky jednou za týden, jako jsou loterie. Zejména při navštěvování několika internetových portálů najednou. Rychlá možnost zjištění výsledku, výhry či prohry a finanční odměna, také podněcuje závislostní chování)
8. interaktivitu
9. simulaci (internetové portály nabízející hazardní hry bez vkládání financí, mohou podněcovat k online gamblingu a jsou přístupné i mladistvým)
10. asociaci (internetem se ze sociálních hazardních her začaly stávat asociální. Při hazardu mimo internet je zprvu hra sociální záležitostí s možností výhry, ale

postupně se mění na hru asociální pouze s cílem finanční výhry. Předpokládá se, že asociálnost dělá online gambling daleko více rizikovým)

3.5.2 Prevalence online gamblingu

Epidemiologické studie ukazují, že v běžné dospělé populaci je asi 80 – 90% populace, která alespoň jednou během života vsadila nebo hrála hry pro získání finančního obnosu na internetu, herně či sázkové společnosti (Blaszczynski, 2013).

Podle Národního výzkumu z roku 2012 mělo v ČR celoživotní zkušenost s hraním sázkových her asi 60% populace ve věku 15 – 64 let. Z pohledu množství vsazených peněz a frekvence hraní se na nejvyšších příčkách vyskytují hráči sázkových her přes internet a hráči na výherních automatech, např. v roce 2010 se na těchto dvou typech sázkových zařízení provozovaných v ČR prosázelo 53 mld. korun (Mravčík, 2014).

Ze studie McBride a Derevenského z roku 2009 vyplývá, že 33% gamblerů vsadilo na jedné internetové stránce, 65% na 2-5 stránkách a 2% vsadilo na více než 6 stránkách. Sázením pozorovaní účastníci strávili v 59% 1 – 2 hodiny a 27% účastníků strávilo více než 4 hodiny za den (Griffiths, Kuss, 2012).

Různé studie v několika zemích ukazují, jaké procento populace je závislé na internetových hazardních hrách. Americká studie (American Gaming Association) udává pro rok 2007 závislost na internetových hazardních hrách u 2% populace. Vývoj online gamblingu je možné vidět na srovnání studií provedených ve Velké Británii z let 2001 a 2007. V prvním z těchto roků bylo 1% závislých na online gamblingu, o šest let později již 6%. Britská studie pro rok 2009 již udává 8,6% závislých na online gamblingu (Griffiths, Kuss, 2012). S tímto růstem je především spojen rozvoj internetu. Průzkumy o internetu ukazují, že v roce 2012 mělo internet přibližně 88% obyvatelstva západních vyspělých zemí, ve srovnání s rokem 2000 to byla pouze jedna třetina obyvatelstva (Blaszczynski, 2013).

3.5.3 Online gambling v České republice

Neustále se zvětšující rozvoj internetu, umožňuje hráčům nové prostory hraní v neomezeném čase 24 hodin, 7 dní v týdnu, kdekoliv s přístupem k internetu, z domova, z práce nebo veřejných míst. Nabídka online hazardu v českém jazyce a za české koruny stále roste, v březnu 2014 nabízelo tuto možnost dle serveru online.casinocity.com 49

zahraničních portálů, o rok později tuto možnost nabízí již 58 zahraničních portálů (Mravčík, 2014).

Online hráčství můžeme dle legislativy ČR dělit na legální a nelegální. Hráči nesnadně rozeznávají legální portály od nelegálních a často navštěvují nelegální stránky s domněnkou, že jsou legální (Vacek, 2014). „*On-line služby hazardních her jsou všechny služby spojené s peněžitým vkladem v případě hazardních her včetně loterií a sázek, které jsou poskytovány na dálku, elektronickou cestou a na individuální žádost příjemce služeb*“ (Evropská komise, 2011, s. 15). „*Podle ustanovení § 50 odst. 3 jsou rovněž udělována povolení provozovatelům sázkových her na internetu. Povolenými typy on-line her jsou kurzové sázky včetně live sázek a karetní hry typu poker. On-line hry typu technických nebo kasinových her nejsou v ČR povoleny. Provozovatelé hazardních her na internetu musí mít, stejně jako v případě všech jiných sázkových her a loterií, sídlo na území ČR a sázející musí být registrováni v kamenné pobočce provozovatele (§ 4, odst. 4 a 5 loterijního zákona)*“ (Mravčík, 2014, s. 22).

V roce 2013 bylo 9 provozovatelů internetových sázkových portálů v České republice, v roce 2014 bylo 8 provozovatelů internetových kurzových sázek, 1 provozovatel internetových karetních her a jeden provozovatel nabízí oba dva typy internetových služeb, viz tabulka č. 2.

Tabulka 2: Licencování provozovatelé internetových kurzových sázek a internetových karetních her ke dni 1. 12. 2014

Provozovatel	Sídlo
FORTUNA GAME a.s.	Praha
CHANCE a.s.	Beroun
Multigate a.s.	Olomouc
NET and GAMES a.s.	Brno
SAZKA a.s.	Praha
SLOT group a.s.	Karlovy vary
SYNOT TIP a.s.	Uherské Hradiště
Tipsport.net a.s.	Beroun
Victoria-Tip, a.s.	Praha

Zdroj: Ministerstvo Financí

4 VZTAHOVÁ VAZBA A ONLINE GAMBLING

V následujícím textu je uveden jeden výzkum popisující vztah mezi online gamblingem a vztahovou vazbou. Studie Schimmenti a jeho spolupracovníků se zabývá závislostí na online gamblingu v závislosti na typu vztahové vazby. Tato spojení vztahové vazby a online gamblingu je zatím velmi neprobádanou oblastí a další studie pouze popisují závislost na online gamblingu v souvislosti se zaujetím vztahovou vazbou.

Podle následující studie Schimmentiho a jeho spolupracovníků z roku 2014 má vliv na vznik závislosti na online gamblingu výchova v dětství. Tato studie byla provedena u adolescentů ve věku 18 -19 let na Střední škole v Italském městě Enna roku 2012. Výzkumu se zúčastnilo celkem 310 studentů, 153 chlapců a 157 dívek. Studie byla vypracována na základě několika šetření. Prvním bylo dotazníkové šetření Internet Addiction Test (IAT) a následně byl použit dotazník Attachment Style Questionnaire (ASQ) a TraumaticExperiencesChecklist (TEC). V této studii jsou klasifikovány tyto tři typy vztahové vazby; jistá vztahová vazba (secure attachment), úzkostná vztahová vazba (anxious attachment), úzkostně vyhýbavá vztahová vazba (avoidant attachment) a distancovaně vyhýbavá (dismissing attachment). Hlavním přínosem tohoto výzkumu bylo zjištění, že nejistá vztahová vazba se vyskytuje u respondentů, u kterých se objevuje problémové hraní online hazardních her. Výsledky studie ukázaly, že vyhýbavý a úzkostný typ vztahové vazby může hrát významnou roli při vzniku a rozvoji problémového online gamblingu. Velkou roli zde hraje především dezorganizovaná vztahová vazba, která se velmi často objevuje u online hráčů hazardních her a vyskytuje se také velmi často u nejtěžších případů závislosti na online gamblingu. Dále studie poukazuje na zvýšenou pravděpodobnost problémového online hráčství u osob s úzkostnou vztahovou vazbou (anxious attachment). Pro děti je velmi důležité, aby si udržovaly blízkost se svými rodiči, kteří je chrání, pečují o ně a starají se o jejich potřeby a rozvoj, čímž se zvýší jejich šance na přežití. V dospělosti vede toto sejetí z dětství k tomu, že člověk usiluje o bezpečné a jisté vztahy se svými blízkými. (Schimmenti, Passanisi, Gervasi, Manzella&Famà, 2014).

Pravděpodobnost, že je osoba zařazena jako problémový hráč online gamblingu, roste exponenciálně k růstu závislosti na vztazích. U osob s nízkým zaujetím vztahy, tedy s jistou citovou vazbou, se vyskytuje pravděpodobnost výskytu patologického online hráčství okolo 10%. U osob s distancovaně vyhýbavým typem vztahové vazby je pravděpodobnost vzniku závislosti na online gamblingu okolo 80%. Osoby zaujaté vztahy

užívají online gamblingu jako únik z reálného světa a virtuální realita jim pomáhá překonat pocity osamění, obav a pocit, že nemohou uspět ve svém vztahu. Velkou roli zde také hraje nízká autonomie a plachost. Výsledky této studie ukazují, že traumata z dětství mohou způsobit závislost na online gamblingu. Dále pak také sexuální a fyzické zneužívání v dětství zvyšuje pravděpodobnost výskytu problémového užívání internetu a online gamblingu. (Schimmenti, Passanisi, Gervasi, Manzella&Famà, 2014).

4.1 Vztahová vazba a závislost na internetu

V této kapitole jsou uvedeny čtyři studie zabývající se vztahem mezi závislostí na internetu a vztahovou vazbou. Studie poukazují na důležitost emočního vztahu mezi rodiči a dítětem, špatné stránky disociace, osobnostní rysy a další okolnosti související se vztahovou vazbou a závislostí na internetu. První studie (Lei & Wu, 2007).

Studie z roku 2007, provedená na střední škole v Pekingu, zkoumá vliv otcovské péče na starší děti a adolescenty. Právě v tomto období se stává vyrovnaný přístup ve výchově ze strany matky tak i otce a zabývá se vztahem mezi vztahovou vazbou otce a závislostí na internetu. Kvalita emočního vztahu otec dítě se jeví jako velice důležitá pro dítě a jeho vstup do vnějšího světa, může být prediktorem k strategiím zvládání, socioemocionální kompetencí či sociálními interakcemi mezi vrstevníky. Hlavní role ve vztahu otec dítě je posilování dětské mysli a příprava na svět. Vliv otce stejně jako matky přispívá na emoční a kognitivní vývoj dětí a adolescentů. Studie byla provedena na základě několika dotazníků. Prvním z nich je Inventory of Parent and Peer Attachment, kterým byla zjišťována důvěra, míra porozumění a respekt ve vztazích. Dotazník IPPA určuje jistou a nejistou vztahovou vazbu u respondentů. Typ závislosti byl zjišťován dotazníkem ISS (Internet Service Scale), který rozděluje preference respondenta do 22 druhů internetových služeb tvořící čtyři hlavní faktory – výměnu informací, společenskost, volný čas a podnikání. Posledním použitým dotazníkem byl Adolescent PIU (Pathatological Internet Use Scale), který zjišťoval hloubku závislosti a hloubku nadměrného užívání internetových služeb. Dotazník je zaměřen na několik podskupin – význačnost, tolerance, abstinční příznaky, změny nálady, sociální pohodlí, negativní následky. Všechny tyto dotazníky využívali k hodnocení Likertovu stupnici hodnocení dotazníků. Výzkumu se zúčastnilo 712 adolescentů (350 chlapců, 362 dívek) navštěvující školy v Pekingu ve věku 11- 19 let. Na základě dotazníkového šetření byla zjištěna korelace mezi patologickým užíváním internetu a vztahovým odcizením. Výsledky ukázaly, že odcizení ve vztahové

vazbě k otci podněcuje k problémovému užívání internetu, naopak důvěra a komunikace ve vztahu působí negativně na problémové užívání internetu (Lei & Wu, 2007).

Druhá studie se zabývala vztahy mezi problematickým užíváním internetu, nejistou vztahovou vazbou a disociací, která probíhala na stránkách italské online hry Multi – User Dungeon. Pomocí internetu se jedinci mohou oprostit od vzpomínek na životní ztráty, zanedbávání a zneužívání. Studie byla provedena dvoufázově pomocí dotazníku zjišťující závislosti na internetu (Internet Addiction Test), kde bylo shromážděno 250 odpovědí hráčů online her (Multi – User Dungeon). Z těchto 250 respondentů bylo vybráno 36 tázaných, kteří jeví významné známky patologického užívání internetu. Tato skupina pravidelných uživatelů internetu byla podrobena druhé fázi průzkumu na základě polostrukturovaného rozhovoru (Adult Attachment Interview), kterým byly zjištěny typy vztahové vazby. V dotazníku AAI je použita jistá vztahová vazba (autonomous), distancovaně vyhýbavá vztahová vazba (dismissing), nadměrně zaujatá (preoccupied) a bázlivě vyhýbavý (disorganized). Dále pak byl vyplněn dotazník (Revise Dissociative Experience Scale) pro adolescenty zaměřený na disociativní zážitky. Z výsledků rozhovorů a dotazníkového šetření vyplynulo, že nejvyšší prevalence závislosti na internetu byla u účastníků s bázlivě vyhýbavou vazbou (47,2%). Druhou nejčastější vazbou u jedinců závislých na internetu je nejistá distancovaně vyhýbavá vztahová vazba (33,3%). Dále byla u problémových uživatelů internetu zjištěna nadměrně zaujatá vztahová vazba (11,1%) a lidé s bezpečnou a jistou vztahovou vazbou bývají nejméně závislí na internetu (8,3%). Dále tato studie poukazuje na to, že disociace jedince a dezorganizovaná vztahová vazba má vliv na zvýšený výskyt závislosti na internetu. (Schimmenti et al., 2012).

Další studií je výzkum turecké univerzity v Aksaray, která je zaměřena na vztahovou vazbu a osobnostní rysy ve vztahu se závislostí na internetu. Cílem této studie bylo zjistit, jak pohlaví, vztahová vazba, osobnostní rysy, osamělost a životní spokojenost ovlivňuje vznik závislosti na internetu. Tato studie byla provedena na turecké univerzitě Aksaray v letech 2012-2013. Výzkumu se zúčastnilo 203 žen a 147 mužů ve věku 20-26 let. Studie je založena na několika dotazníkových šetřeních, jedním z nich je Relationship Scale Questionnaire (RSQ). Tento dotazník definuje čtyři typy vztahové vazby. Těmi typy jsou jistota, distancovaně vyhýbavá, nadměrně zaujatá a bázlivě vyhýbavá. Dále je použit dotazník Ten-Item Personality Inventory a Loneliness Scale a Life Satisfaction Scale, který měří spokojenost respondenta se svým dosavadním životem. Dotazníkové šetření Ten-Item Personality Inventory je hojně používaným měřítkem 5 osobnostních dimenzí (extroverze,

přívětivosti, svědomitosti, emocionální stability a otevřenosti). Dotazníkem Loneliness Scale je zaměřen na subjektivní pocity osamělosti a sociální izolaci. Na základě výsledků je možné říci, že jedinci, kteří jsou závislí na internetu, mají úzkostný (anxious attachment) a úzkostně vyhýbavý typ vztahové vazby (avoidance attachment). Dále bylo zjištěno, že jedinci, kteří jsou na internetu závislí, jsou nejčastěji muži. Jedinci, kteří tráví svůj volný čas na internetu, jsou více osamělí, emocionálně nestabilní a povahou jsou spíše introvertní, mají nižší úroveň životní spokojenosti (Morsünbül, 2014).

Následující výzkum, který zde bude zmíněn, zkoumá závislost na internetu a vztahovou vazbu pomocí strukturovaného dotazníku, který se zabývá závislostí na internetu a sestavili jej Blinka se Šmahalem. Dalším podílejícím se dotazníkem je ECR-RS, který mapuje vztahovou vazbu, kde byly definovány čtyři typy vztahové vazby, jistý typ, distancovaně vyhýbavý, nadměrně zaujatý a bázlivě vyhýbavý. Dotazník byl umístěn na webových stránkách diskuzních fór online her. Výzkumu se zúčastnilo 236 respondentů (217 mužů a 19 žen). Na základě dotazníkového šetření závislosti na internetu bylo zjištěno, že 81,4% dotazovaných není závislých na internetu, 8,9% je ohroženo závislostí na internetu a 9,7% respondentů má rozvinutou závislost na internetu. Nejčastěji jsou závislostí na internetu ohroženi mladí lidé ve věku 15-24 let. V tomto věku se nachází přibližně 68% všech osob závislých na internetu nebo ti, kteří jsou internetovou závislostí ohroženi. Z celkového počtu 236 dotazovaných se vyskytuje jistá vztahová vazba u 20,3% a bázlivě vyhýbavý u 22,1%. Nejvíce se u respondentů objevuje nadměrně zaujatý typ 46,6%, zatímco nejméně zastoupen je distancovaně vyhýbavý typ 11,0%. U respondentů, kteří jsou ohroženi závislostí na internetu nebo jsou na internetu závislí, se nejčastěji vyskytuje nadměrně zaujatý typ 52,2 %, druhým nejčastějším typem je bázlivě vyhýbavý typ, který byl zjištěn u 27,3 % dotazovaných, 11,4% má distancovaně vyhýbavý typ a jistý typ vztahové vazby 9,1% dotazovaných. Míra závažnosti závislosti na internetu ve vztahu s dimenzí vyhýbavosti a dimenzí úzkosti. Respondenti závislí na internetu nebo ohroženi závislostí na internetu, mají skór vyhýbavosti vyšší než skór pro úzkost u matky a otce. Naopak k příteli se u závislých nebo ohrožených závislostí vyskytuje vyšší skór úzkosti oproti skóru vyhýbavosti. Dále pak z výzkumu vyplynulo, že se u matky vyskytuje častěji jistý typ vztahové vazby než k otci. Jistou vztahovou vazbu k matce mělo 31% závislých nebo ohrožených závislostí na internetu, jistou vztahovou vazbu k otci mělo 25% závislých na internetu. (Dolejšová, 2014).

4.2 Vztahová vazba a závislost na gamblingu

Na závěr zde bude zmíněna studie Pacea a jeho spolupracovníků, která je zaměřena na gambling v souvislosti s vztahovou vazbou. Ze studie vyplývá, že nejčastějším typem vztahové vazby u mužů závislých na gamblingu byla jistá vztahová vazba a naopak nejméně distancovaně vyhýbavá vztahová vazba.

Tato studie zkoumala vztahovou vazbu, sociální a psychologické problémy u adolescentů, kteří mají problémy s gamblingem. Účastníci byli vybráni z několika středních škol z centra Itálie. Z důvodu etického kodexu byli jejich rodiče s výzkumem obeznámeni. Všichni oslovení účastníci i jejich rodiče s výzkumem souhlasili. Studie se zúčastnilo 1158 mužů a žen ve věku 15 - 17 let. Pro výzkumné účely bylo vybráno z celkového vzorku 282 mužů, dívky byly z důvodu nízké úrovně a mizivé problematiky s gamblingem ze studie odstraněny. První část dotazníku byla zaměřena na základní sociodemografické údaje, druhá část byla tvořena dotazníkem South Oaks Gambling Screen. Dotazník SOGS je tvořen 16 otázkami a rozděluje respondenty do tří kategorií – nezávislý, ohrožení závislostí a závislí na gamblingu. Ve studii vyšlo, že 449 respondentů mužského pohlaví je nezávislých na gamblingu. Ohrožených závislostí bylo 121 respondentů. U respondentů se nejčastěji vyskytovala jistá vztahová vazba, která byla měřena dotazníkem Relationship Questionnaire (RQ). Tento dotazník definuje čtyři typy vztahové vazby- jistou, distancovaně vyhýbavou, nadměrně zaujatou a bázlivě vyhýbavou. Dále bázlivě vyhýbavá vztahová vazba, nadměrně zaujatá vztahová vazba a nejméně se mezi respondenty vyskytovala distancovaně vyhýbavá vztahová vazba. Závislost na gamblingu byla shledána 61 respondentů mužského pohlaví. Nejčastěji se u těchto respondentů vyskytovala jistá vztahová vazba, druhý nejčastější byl nadměrně zaujatý typ vztahové vazby, následoval bázlivě vyhýbavý typ a nejméně často se vyskytuje distancovaně vyhýbavý typ vztahové vazby. Z dalších výsledků studie vyplývá, že 84,5% dotazovaných nemá problémy se závislostí na gamblingu, 9,5% dotazovaných adolescentů je závislostí na gamlingu ohroženo a u zbylých 5,5% se již vyskytuje závislost na gamlingu (Pace, Schimmenti, Zappulla et Maggio, 2013).

5 METODOLOGIE VÝZKUMU

Tato kapitola je zaměřena na použité metody při sběru dat. V kapitolách jsou popsány cíle výzkumu, hypotézy a etika sběru dat. Dále pak metoda sběru dat a dotazníky, které byly po výzkum této práce použity. Následně jsou také popsány metody, kterými byla data vyhodnocena a zpracována.

5.1 Cíl výzkumu

Cílem výzkumu je zjistit, zda se vyskytuje souvislost mezi závislostí na online gamblingu a typem vztahové vazby. Pro zjištění tohoto cíle jsou stanoveny čtyři hypotézy, které se zabývají korelací mezi nejistou vztahovou vazbou a mírou závislosti na online gamblingu. Výzkum zkoumám skór vyhýbavosti a úzkosti, typ vztahové vazby u respondentů a ohroženost závislostí na online gamblingu.

5.2 Hypotézy

- 1) Závislost či ohrožení závislostí na online gamblingu se bude vyskytovat více u respondentů s nejistou vztahovou vazbou než u respondentů s jistou vztahovou vazbou.
- 2) Respondenti ohrožení závislostí nebo vykazující rysy závislosti na online gamblingu budou mít vyšší skóry pro dimenzi vyhýbavosti v porovnání s dimenzí úzkosti.
- 3) U respondentů se závislostí či ohrožením závislostí na online gamblingu se bude vyskytovat nejčastěji bázlivě vyhýbavý typ vztahové vazby.
- 4) Závislost či ohrožení závislostí na online gamblingu se bude vyskytovat u respondentů, kteří mají častěji nejistou vztahovou vazbu s matkou než s otcem.

5.3 Etika

Dotazník byl anonymní, v dotazníku se uváděly pouze otázky na pohlaví, věk, dosažené vzdělání a zaměstnanecký status. Žádné ostatní osobní údaje se v dotazníku nevyskytují. Hned z počátku byli respondenti obeznámeni s účelem dotazníku, jeho strukturou a všemi potřebnými náležitostmi. Vyplňování dotazníku bylo zcela dobrovolné a záleželo pouze na respondentovi samotném, zda dotazník vyplní.

5.4 Metody sběru dat

Dotazník se skládal ze tří částí (viz příloha č. 1). První část dotazníku se týkala sociodemografických údajů (pohlaví, věk, nejvyšší dosažené vzdělání, zaměstnanecký status), druhou část tvořil dotazník Škály závislosti na internetu (Šmahel et al., 2010), který byl modifikován pro online gambling. Poslední část tvořil dotazník ECR-RS (Fraley et al., 2011), který se zabývá vztahovou vazbou.

Data byla sbírána v prosinci roku 2014 a dále pak od ledna do března roku 2015. Dotazník byl umíst'ován pouze v elektronické podobě na 27 fór internetových stránek nabízejících online gambling, čili na stránkách umožňující sázení na sportovní zápasy a události a dále pak na dovednostních a výherních internetových stránkách (př. stránky s online kasinem, ruletou). Tím bylo dosaženo co nejvyšší pravděpodobnosti, že dotazník vyplní osoby, které jsou aktivními hráči online sázkových portálů. V úvodu dotazníku byli respondenti seznámeni se základními údaji, strukturou a účelem dotazníků. Také zde bylo uvedeno, kolik přibližně zabere času vyplnění dotazníku a přísná anonymita dotazníku.

Dotazník závislosti na online gamblingu

Pro určení míry závislosti na online gamblingu byl použit modifikovaný dotazník na závislost na internetu, který byl přeformulován pro zjišťování míry závislosti na online gamblingu. Dotazník závislosti na internetu vychází z návrhu Griffithse (2000), který byl vytvořen Blinkou a Šmahelem (2010). Dotazník je tvořen pěti skupinami faktorů ovlivňující závislostní chování na online gamblingu - význačnost, změny nálady, tolerance, konflikty a časová omezení. Každá skupina obsahuje dvě otázky zabývající se daným faktorem. Respondenti na otázky odpovídají pomocí Linkertovy škály: nikdy, výjimečně, často a velmi často. Jedna ze skupin faktorů je u respondenta přítomna, když je alespoň jedna ze dvou odpovědí dané skupiny „často“ nebo „velmi často“. Naopak nepřítomna je při odpovědích „výjimečně“ nebo „nikdy“ na obě dané otázky. Podle přítomnosti či nepřítomnosti skupin faktorů jsou odpovědi děleny do tří skupin míry závislosti na online gamblingu – respondenti neohrožení závislostí, respondenti ohrožení závislostí a závislí respondenti. Za ohrožené závislostí na online gamblingu jsou považovány osoby, u nichž je přítomno kritérium skupiny konfliktu a další tři libovolná kritéria. Za osoby závislé na online gamblingu se považují respondenti splňující všechna výše uvedená kritéria.

Dotazník struktury vztahové vazby

Pro zjištění typu vztahové vazby u respondentů byl použit strukturovaný dotazník ECR-RS, Experience in Close Relationships (Fraley et al., 2011). Dotazník obsahuje 36 otázek a je rozdělen do čtyř kategorií. Respondenti odpovídají na otázky směřující na jejich matku, otce, přítele, přítelkyni, kamaráda či kamarádku. Dotazník je hodnocen pomocí Linkertovy škály (1- silně nesouhlasím až 7 – silně souhlasím). První polovina dotazníku vypovídá o vztahové vyhýbavosti (attachmentanxiety), druhá polovina dotazníku je zaměřena na vztahovou vyhýbavost (attachmentavoidance). Následně se vyhodnocují čtyři typy vztahové vazby u respondentů.

5.5 Metody analýzy dat

Data získaná od respondentů byla nejprve zpracovaná v MS Excel. Pomocí programu MS Excel byly vyhodnoceny sociodemografické údaje. Dále byla v tomto programu vyhodnocena míra závažnosti závislosti na online gamblingu a byl zde vyhodnocen základní skór pro dimenzi úzkosti a vyhýbavosti z vyplněných dotazníků ECR-RS. Z dotazníku závislosti na online gamblingu jsou definovány tři základní skupiny hráčů online hazardních her. Pokud se u hráče online gamblingu nevyskytoval faktor konfliktu, byla u tohoto respondenta zaznamenána nezávislost na online gamblingu. Pokud se vyskytoval faktor konfliktu a další tři jiné faktory byly rovněž splněny, bylo do MS Excel zaznamenáno ohrožení závislostí na online gamblingu. Pokud respondent splnil všech pět faktorů, bylo zaznamenáno, že se u dotazovaného vyskytuje rozvinutá závislost na online gamblingu. Dotazník ECR-RS byl vyhodnocen pomocí průměrného skóru pro vyhýbavost a úzkost pro jednotlivé kategorie matka, otec, přítel/kyně, kamarád/ka a celkový typ vztahové vazby. Skór vyhýbavosti u jednotlivých respondentů byl vypočítán pomocí MS Excel, kde byly sečteny převrácené hodnoty odpovědí na otázky 1-4 u každé skupiny kategorií blízkých lidí, přičteny hodnoty z odpovědí na otázky 5 a 6 a toto číslo bylo následně vyděleno 6 (počtem otázek pro vyhýbavost). Skór úzkosti u všech kategorií blízkých byl vypočítán ze součtu hodnot na otázky 7-9 a následně vydělením 3 (počtem otázek pro úzkost). Jistá vztahová vazba byla určena u respondentů, kteří měli hodnoty svého skóru pro vyhýbavost a zároveň pro úzkost nižší než průměrné skóre pro danou kategorii blízkých lidí. Distancovaně vyhýbavou vazbu je možné definovat, pokud skór vyhýbavosti u daného respondenta je vyšší než průměrná hodnota pro danou skupinu respondentů a zároveň platí, že skór úzkosti u respondenta nepřesáhl průměrnou hodnotu skóru pro úzkost pro celý dotazovaný vzorek respondentů. Nadměrně zaujatý typ vztahové

vazby je u respondentů, kteří skóre úzkosti mají nižší než průměrnou hodnotu skóre celého vzorku a pro skóre úzkosti mají vyšší hodnotu než jeho průměr. Bázlivě vyhýbavý typ bylo možné určit u respondentů, jejichž skóre vyhýbavosti a zároveň úzkosti vykazoval vyšší než průměrné hodnoty skóre vyhýbavosti a úzkosti celého vzorku. Všechna tato data byla následně převedena a ověřena v MS Excel, kde proběhla statistická analýza dat prostřednictvím chí-kvadrát testu a t-testu. T-test byl použit pro zjištění rozdílů v dimenzi vyhýbavosti a úzkosti, statistický test chí-kvadrát byl použit pro porovnání výskytu vztahové vazby a vztahu závislosti na internetu s různými typy vztahové vazby.

5.6 Charakteristika výzkumného souboru

Základní charakteristiky souboru je možné sledovat v tabulce č. 3. Výzkumný soubor tvoří 238 respondentů navštěvujících fóra internetových stránek nabízejících online gambling. Konkrétně se výzkumu účastnilo 200 mužů (84%) a 38 žen (16%). Nejvíce respondentů bylo ve věkovém rozmezí 25 – 34 let 38,2% a ve věkovém rozmezí 19 – 24 let 32,4%. Nejčastější nejvyšší dosažené vzdělání respondentů bylo střední s maturitou v 50%, následně vysokoškolské vzdělání v 32,4%. Respondenti byly nejčastěji výdělečně činnou osobou či zaměstnanci 58,4% a dále bylo 29,4% studentů.

Tabulka 3: Základní charakteristika výzkumného souboru

		absolutní četnost	relativní četnost
Pohlaví	muž	200	84,0%
	žena	38	16,0%
	Celkem	238	100%
Věk	méně než 15 let	2	0,8%
	15 - 18 let	16	6,7%
	19 - 24 let	77	32,4%
	25 - 34 let	90	38,2%
	35 - 44 let	38	16,0%
	45 - 54 let	11	4,2%
	55 - 64 let	3	1,3%
	více než 65 let	1	0,4%
	Celkem	238	100,0%
Nejvyšší dosažené vzdělání	základní	24	10,1%
	střední bez maturity	11	4,6%
	střední s maturitou	119	50,0%
	VOŠ	7	2,9%
	VŠ	77	32,4%
	Celkem	238	100,0%
Zaměstnanecký status	zaměstnanec/kyně nebo osoba výdělečně činná	139	58,4%
	nezaměstnaná/ý	19	8,0%
	žák/čka nebo student/ka	70	29,4%
	mateřská/rodičovská dovolená	3	1,3%
	invalidní důchodce/kyně	3	1,3%
	starobní důchodce/kyně	4	1,70%
	Celkem	238	100,0%

6 VÝSLEDKY VÝZKUMU

V další kapitole budou interpretovány výsledky dvou dotazníků použitých v této práci. První část se bude zabývat mírou závislosti na online gamblingu. V druhé části jsou interpretovány výsledky typů vztahové vazby. Závěr kapitoly je syntézou obou předešlých částí a jsou zde potvrzovány či vyvraceny hypotézy této práce.

6.1 Míra závislosti na online gamblingu

Následující dvě tabulky popisují míru závažnosti závislosti na online gamblingu v souvislosti se sociodemografickými údaji.

Tabulka č. 4 ukazuje míru závislosti na online gamblingu ve spojitosti s pohlavím a věkem. Z celkového počtu 238 respondentů je závislostí ohroženo 5% mužů a rozvinutá závislost se vyskytuje u 5,5% mužů. Zatímco u žen není žádná ohrožena závislostí a 2,5% žen z celkového počtu respondentů má rozvinutou závislost. Z tohoto rozdělení vyplývá, že žen s rozvinutou závislostí je procentuálně více. Pokud se podíváme na celkový počet žen a mužů, z celkového počtu 38 žen je 15,8% žen s rozvinutou závislostí, z celkového počtu 200 mužů je pouze 6,5% mužů s rozvinutou závislostí.

V souvislosti s věkem je nejvíce respondentů (2,5%) ohrožených závislostí ve věkové kategorii 25-34 let, dále je dle výsledků z celkového počtu respondentů 1,3% ohrožených závislostí ve věkové kategorii 19-24 let, 0,8% ve věkové kategorii 35-44 let a nejméně respondentů ohrožených závislostí se vyskytuje v kategorii 45-54 let, ve věkové kategorii méně než 15, 15-18 let, 55-64 let a více než 65 let se nevyskytují žádní respondenti ohrožení závislostí. Rozvinutá závislost se dle výzkumu vyskytuje nejvíce ve věkové kategorii 19-24 let a 25-34 let s procentuálním zastoupením 2,5%. Dále je rozvinutá závislost u 1,3% respondentů ve věkové kategorii 35-44 let, následně pak 15-18 let a 45-54 let je 0,9% respondentů. Ve věkové kategorii méně než 15 let, 55-64 let a více než 65% se opět nevyskytují žádní respondenti.

Tabulka 4: Závislost na internetu ve vztahu na pohlaví a věku

		Míra závislosti na online gamlingu						celkem	
		rozvinutá závislost		ohrožený závislostí		neohrožený závislostí			
		abs.	relat.	abs.	relat.	abs.	relat.	abs.	relat.
Pohlaví	muž	13	5,5%	12	5,0%	175	73,5%	200	84,0%
	žena	6	2,5%	0	0,0%	32	13,5%	38	16,0%
	Celkem	19	8,0%	12	5,0%	207	87,0%	238	100%
Věk	méně než 15 let	0	0,0%	0	0,0%	2	0,8%	2	0,8%
	15 - 18 let	2	0,9%	0	0,0%	14	5,9%	16	6,7%
	19 - 24 let	6	2,5%	3	1,3%	68	28,6%	77	32,4%
	25 - 34 let	6	2,5%	6	2,5%	79	33,2%	91	38,2%
	35 - 44 let	3	1,3%	2	0,8%	32	13,4%	37	16,0%
	45 - 54 let	2	0,9%	1	0,4%	8	3,4%	11	4,2%
	55 - 64 let	0	0,0%	0	0,0%	3	1,3%	3	1,3%
	více než 65 let	0	0,0%	0	0,0%	1	0,4%	1	0,4%
	Celkem	19	8,0%	12	5,0%	207	87,0%	238	100,0%

Tabulka č. 5 popisuje nejvyšší dosažené vzdělání a zaměstnanecký status. Respondenti ohrožení závislostí na online gamblingu mají nejčastěji ukončenou střední školu s maturitou. Toto vzdělání uvádí 8 respondentů z 12 ohrožených závislostí na online gamblingu, 2 dotazovaní mají ukončenou Vyšší odbornou školu. Dále bylo zjištěno základní vzdělání a střední bez maturity u jednoho z respondentů ohrožených závislostí, žádní respondenti ohrožení závislostí neměli vysokoškolské vzdělání. Rozvinutá závislost se nejvíce vyskytovala u respondentů se středoškolským vzděláním s maturitou v 53% z celkového počtu respondentů závislých na online gamblingu. Dále se rozvinutá závislost vyskytovala u 21% respondentů se základním vzděláním, 16% u VŠ a 10% respondentů se středoškolským vzděláním bez maturity. U respondentů s VOŠ se rozvinutá závislost nevyskytovala.

V kategorii ohrožený závislostí bylo 67% zaměstnaných a 16,5% nezaměstnaných a studentů. Ostatní kategorie byly nezastoupené. Respondentů s rozvinutou závislostí bylo nejvíce (37%) zaměstnaných a stejně tak studentů. Nezaměstnaných respondentů bylo 11% z celkového počtu respondentů závislých na online gamblingu a kategorie na rodičovské dovolené, invalidní důchodce a starobní důchodce byly zastoupeny po 5% respondentů s rozvinutou závislostí.

Tabulka 5: Závislost na internetu ve vztahu k dosaženému vzdělání a zaměstnání

		Míra závislosti na online gamlingu						celkem	
		rozvinutá závislost		ohrožený závislostí		neohrožený závislostí			
		abs.	relat.	abs.	relat.	abs.	relat.	abs.	relat.
Nejvyšší dosažené vzdělání	základní	4	1,7%	1	0,4%	19	8,0%	24	10,1%
	střední bez maturity	2	0,8%	1	0,4%	8	3,4%	11	4,6%
	střední s maturitou	10	4,2%	8	3,4%	101	42,4%	119	50,0%
	VOŠ	0	0,0%	2	0,8%	7	2,9%	7	2,9%
	VŠ	3	1,3%	0	0,0%	72	30,3%	77	32,4%
	Celkem	19	8,0%	12	5,0%	207	87,0%	238	100,0%
Zaměstnanecký status	zaměstnanec/kyně nebo osoba výdělečně činná	7	2,9%	8	3,4%	125	52,5%	139	58,4%
	nezaměstnaná/ý	2	0,8%	2	0,8%	15	6,3%	19	8,0%
	žák/čka nebo student/ka	7	2,9%	2	0,8%	61	25,6%	70	29,4%
	mateřská/rodičovs ká dovolená	1	0,4%	0	0,0%	1	0,4%	3	1,3%
	invalidní důchodce/kyně	1	0,4%	0	0,0%	1	0,4%	3	1,3%
	starobní důchodce/kyně	1	0,4%	0	0,0%	4	1,7%	4	1,70%
	Celkem	19	8,0%	12	5,0%	207	87,0%	238	100,0%

6.2 Vztahová vazba

Z dalších dvou tabulek je možné porovnat sociodemografické údaje s typem citové vazby. U mužů se z celkového počtu 200 respondentů vyskytovala nejčastěji jistá vztahová vazba v zastoupení 74 respondentů, dále 52 respondentů s distancovaně vyhýbavou vztahovou vazbou, bázlivě vyhýbavou vztahovou vazbou 44 dotazovaných a 30 respondentů s nadměrně zaujatou vztahovou vazbou. U žen se z celkového počtu 38 respondentek nejčastěji vyskytovala jistá vztahová vazba a to u 13 respondentek, bázlivě vyhýbavá vazba u 11 respondentek, nadměrně zaujatá vazba u 8 respondentek a distancovaně vyhýbavá vazba u 6 respondentek.

Dle tabulky č. 6 se jistá vztahová vazba nejčastěji vyskytovala ve věkové kategorii 19-24 a 25-34 let v zastoupení 13,4% z celkového počtu respondentů, dále pak se vyskytuje u 6,3% respondentů ve věku od 35-44 let a 3,4% ve věkové kategorii 15-18 let z celkového počtu respondentů. Distancovaně vyhýbavá vazba se nejčastěji vyskytovala ve věkové kategorii 25-34 let, druhým nejčastějším věkem s distancovaně vyhýbavou vztahovou vazbou bylo 25-34 let. Nadměrně zaujatá vztahová vazba se nejčastěji vyskytovala ve věkové kategorii 25-34 let. Bázlivě vyhýbavá vazba se nejčastěji vyskytovala u věkové kategorie 25-34 let.

Tabulka 6: Typy vztahové vazby v závislosti na pohlaví a věku

		Vztahová vazba									
		Jistá		distancovaně vyhýbavá		nadměrně zaujatá		bázlivě vyhýbavá			
		abs.	relat.	abs.	relat.	abs.	relat.	abs.	relat.	abs.	relat.
Pohlaví	muž	74	31,1%	52	21,8%	30	12,6%	44	18,5%	200	84,0%
	žena	13	5,5%	6	2,5%	8	3,4%	11	4,6%	38	16,0%
	Celkem	87	36,6%	58	24,4%	38	16,0%	55	23,1%	238	100%
Věk	méně než 15 let	0	0,0%	0	0,0%	1	0,4%	1	0,4%	2	0,8%
	15 - 18 let	8	3,4%	4	1,7%	1	0,4%	3	1,3%	16	6,7%
	19 - 24 let	32	13,4%	17	7,1%	11	4,6%	17	7,1%	77	32,4%
	25 - 34 let	32	13,4%	23	9,7%	16	6,7%	20	8,4%	91	38,2%
	35 - 44 let	15	6,3%	9	3,8%	5	2,1%	9	3,8%	38	16,0%
	45 - 54 let	0	0,0%	3	1,3%	4	1,7%	3	1,3%	10	4,2%
	55 - 64 let	0	0,0%	2	0,8%	0	0,0%	1	0,4%	3	1,3%
	více než 65 let	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	1	0,4%	1	0,4%
	Celkem	87	36,6%	58	24,4%	38	16,0%	55	23,1%	238	100,0%

Jistá vztahová vazba se nejčastěji vyskytuje u respondentů ve věku 15-18 let, kde se tato vazba vyskytuje u 50% dotazovaných, 25% respondentů v tomto věku má distancovaně vyhýbavý typ vztahové vazby a 6% nadměrně zaujatý typ a 19% bázlivě vyhýbavý typ vztahové vazby. Ve věkové kategorii 25-34 let, ve které se nacházelo 91 ze všech respondentů je nejčastějším typem jistý typ vztahové vazby 35%, dále pak s 25% distancovaně vyhýbavý typ, ve 22% se objevuje bázlivě vyhýbavý typ a u 18% nadměrně zaujatý. Další procentní zastoupení vztahových vazeb v různých věkových kategoriích je možné vidět v tabulce č. 7.

Tabulka 7: Procentní zastoupení vztahové vazby u jednotlivých věkových kategorií

	Vztahová vazba			
	Jistá	distancovaně vyhýbavá	nadměrně zaujatá	bázlivě vyhýbavá
méně než 15 let	0%	0%	50%	50%
15 - 18 let	50%	25%	6%	19%
19 - 24 let	42%	22%	14%	22%
25 - 34 let	35%	25%	18%	22%
35 - 44 let	39%	24%	13%	24%
45 - 54 let	0%	30%	40%	30%
55 - 64 let	0%	67%	0%	33%
více než 65 let	0%	0%	0%	100%

V souvislosti s typem vztahové vazby se nejčastěji vyskytuje následně zmíněné nejvyšší vzdělání a zaměstnanecký status (viz. tabulka č. 8).

Nejvyšší dosažené vzdělání u respondentů s jistou vztahovou vazbou je středoškolské s maturitou v 17,2% respondentů, dále 12,6% respondentů s VŠ vzděláním a 4,2% se základním vzděláním. Distancovaně vyhýbavá vazba se nejčastěji vyskytuje u středoškoláků s maturitou v 12,2% respondentů, dále v zastoupení 8,0% u VŠ a 2,5% u respondentů s dokončeným základním vzděláním. Nadměrně zaujatá vazba je nejčastější u 8,0 % středoškoláků s maturitou, v 2,1% u respondentů se základním vzděláním a 5,9% u VŠ. Bázlivě vyhýbaná vazba je nejčastější u středoškoláků s maturitou v zastoupení 12,6% respondentů, 5,9% respondentů je VŠ a 2,5% respondentů má střední školu bez maturity.

Dle zaměstnaneckého statusu mají respondenti s jistou vztahovou vazbou nejčastěji status zaměstnanec 23,1% z celkového počtu respondentů, u studentů 10,5% respondentů a 2,9% respondentů je nezaměstnaných. Distancovaně vyhýbavá vazba se nejčastěji vyskytuje u zaměstnaných respondentů 14,7%, u studentů 6,7% a u nezaměstnaných 2,1% z celkového počtu respondentů. Nadměrně zaujatá vazba se nejčastěji vyskytuje u zaměstnanců 9,2% respondentů, u studentů 4,2% respondentů a u nezaměstnaných 2,1% respondentů. Bázlivě vyhýbavá vazba se nejčastěji vyskytuje u zaměstnanců a studentů 11,8% respektive 8,0% respondentů a u nezaměstnaných 0,8 respondentů.

Tabulka 8: Typ vztahové vazby v závislosti na vzdělání a zaměstnaneckým statusem

		Vztahová vazba									
		Jistá		distancovaně vyhýbavá		nadměrně zaujatá		bázlivě vyhýbavá			
		abs.	relat.	abs.	relat.	abs.	relat.	abs.	relat.	abs.	relat.
Nejvyšší dosažené vzdělání	základní	10	4,2%	6	2,5%	5	2,1%	3	1,3%	24	10,1%
	střední bez maturity										
		1	0,4%	4	1,7%	0	0,0%	6	2,5%	11	4,6%
	střední s maturitou	41	17,2%	29	12,2%	19	8,0%	30	12,6%	119	50,0%
	VOŠ	5	2,1%	0	0,0%	0	0,0%	2	0,8%	7	2,9%
	VŠ	30	12,6%	19	8,0%	14	5,9%	14	5,9%	77	32,4%
	Celkem	87	36,6%	58	24,4%	38	16,0%	55	23,1%	238	100,0%
Zaměstnanecký status	zaměstnanec/kyně nebo osoba výdělečně činná	55	23,1%	35	14,7%	22	9,2%	28	11,8%	140	58,8%
	nezaměstnaná/ý	7	2,9%	5	2,1%	5	2,1%	2	0,8%	19	8,0%
	žák/čka nebo student/ka	25	10,5%	16	6,7%	10	4,2%	19	8,0%	70	29,4%
	mateřská/rodičovská dovolená	0	0,0%	0	0,0%	1	0,4%	1	0,4%	2	0,8%
	invalidní důchodce/kyně	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	3	1,3%	3	1,3%
	starobní důchodce/kyně	0	0,0%	2	0,8%	0	0,0%	2	0,8%	4	1,7%
	Celkem	87	36,6%	58	24,4%	38	16,0%	55	23,1%	238	100,0%

6.3 Typy vztahové vazby v souvislosti se závislostí na online gamblingu

Hypotéza č. 1

Závislost či ohrožení závislostí na online gamblingu se bude vyskytovat více u respondentů s nejistou vztahovou vazbou než u respondentů s jistou vztahovou vazbou.

Následující tabulka č. 9 ukazuje počty závislých a ohrožených závislostí u všech typů vztahových vazeb. Jak je patrné z hodnot, existuje velký rozdíl v podílu jisté vztahové vazby proti nejisté vztahové vazbě. Z celkového počtu 31 závislých nebo ohrožených závislostí na online gamblingu mají 3 respondenti jistý typ vztahové vazby, což je pouze 9,7%. Zbytek, 28 dotazovaných, má některý ze tří nejistých typů vztahové vazby. Nejčastěji se jedná o bázlivě vyhýbavý typ, který se vztahoval na 48,4 % dotazovaných. Hypotézu je možné potvrdit, neboť existuje značný rozdíl mezi počtem respondentů s jistou vztahovou vazbou proti nejisté vztahové vazbě. Tento číselný rozdíl byl také potvrzen statistickým t-testem. Na hladině významnosti 5% se hypotéza H₀ – neexistuje rozdíl mezi jistou a nejsou vztahovou vazbou u respondentů ohrožených nebo závislých na

online gamblingu – zamítá. Můžeme tvrdit, že závislost či ohrožení závislostí na online gamblingu se bude vyskytovat více u respondentů s nejistou citovou vazbou než u respondentů s jistou citovou vazbou.

Tabulka 9: Typy vztahové vazby u závislých nebo ohrožených závislostí na online gamblingu

závislý a ohrožení závislostí na online	jistá vztahová vazba	nejistá vztahová vazba			Celkem
		distancovaně vyhýbavý	nadměrně zaujatý	bázkivě vyhýbavý	
	3	6	7	15	31

Hypotéza č. 2

Respondenti ohrožení závislostí nebo vykazující rysy závislosti na online gamblingu budou mít vyšší skóry pro dimenzi vyhýbavosti v porovnání s dimenzí úzkosti.

Následující tabulka č. 10 znázorňuje míru závažnosti závislosti na online gamblingu. Obecně je možno předpokládat, že u respondentů neohrožených závislostí na online gamblingu se bude vyskytovat nižší skór u dimenze vyhýbavosti i u dimenze úzkosti. Naopak u dotazovaných ohrožených závislostí nebo závislých se předpokládá výskyt vyšších skórů dimenze vyhýbavosti i dimenze úzkosti. Toto očekávání potvrzují výsledky výzkumu. Z výzkumu vyplývá, že skór dimenze úzkosti i vyhýbavosti byl vždy u všech zjišťovaných kategorií blízkých (matka, otec, kamarád/ka a přítel/kyně) neohrožených závislostí na online gamblingu vždy nižší než u respondentů ohrožených nebo závislých na online gamblingu. U respondentů ohrožených závislostí a závislých na online gamblingu je skór vyhýbavosti vyšší než skór úzkosti u matky, otce a kamaráda. Naopak je tomu v případě přítele/kyně, kde je u této skupiny respondentů skór vyhýbavosti nižší než skór úzkosti.

Tabulka 10: Skór vyhýbavosti a úzkosti u všech kategorií (matka, otec, přítel/kyně, kamarád/ka, celkem)

	Vyhýbavost		Úzkost	
	ohrožený závislostí nebo závislý	neohrožený závislostí	ohrožený závislostí nebo závislý	neohrožený závislostí
matka	4,54	3,69	2,89	1,88
otec	4,95	3,99	2,87	2,25
přítel/kyně	3,5	2,57	4,41	2,92
kamarád/ka	4,15	3,25	4,09	2,52
celkem	4,09	3,38	3,57	2,39

Hypotéza č. 3

U respondentů se závislostí či ohrožením závislostí na online gamblingu se bude vyskytovat nejčastěji bázlivě vyhýbavý typ vztahové vazby.

Tabulka 11: Typ vztahové vazby v závislosti na míře závislosti na online gamblingu

Typ vztahové vazby celkem		Vztahová vazba								celkem	
		Jistá		distancovaně vyhýbavá		nadměrně zaujatá		bázlivě vyhýbavá			
		abs.	relat.	abs.	relat.	abs.	relat.	abs.	relat.	abs.	relat.
míra závažnosti závislosti na online gamblingu	neohrožený závislostí	80	33,6%	58	24,4%	30	12,6%	39	16,4%	207	87,0%
	závislý nebo ohrožený závislostí	3	1,3%	6	2,5%	7	2,9%	15	6,3%	31	13,0%
	Celkem	83	34,9%	64	26,9%	37	15,5%	54	22,7%	238	100,0%

Typy vztahových vazeb a jejich četnosti je možné vidět v tabulce č. 11. Tato tabulka ukazuje, že nejčastěji se vyskytuje bázlivě vyhýbavý typ vztahové vazby. Tento typ vazby byl zjištěn u 15 respondentů z 31 závislých nebo ohrožených závislostí, což je 48,4% respondentů s tímto typem vztahové vazby. Druhým nejčastějším typem vztahové vazby je nadměrně zaujatý typ. Tento typ vztahové vazby bylo možné zaznamenat u 22,6% respondentů ohrožených nebo závislých na online gamblingu. Na třetím místě se umístil distancovaně vyhýbavý typ vztahové vazby, který má 6 dotazovaných, což je 19,3%. Jistou citovou vazbu mají pouze 3 (9,7%) dotazovaní ohrožení nebo závislí na online gamblingu. Tuto hypotézu je možné pomocí procent a absolutních četností potvrdit. Pro statistické ověření této hypotézy byl aplikován Chí-kvadrát test. Na hladině významnosti 5% je možné zamítnout H_0 - u respondentů se závislostí či ohrožením závislostí na online gamblingu se bude vyskytovat bázlivě vyhýbavý typ vztahové vazby stejně často jako ostatní typy vztahových vazeb. Ze statistického výpočtu lze tedy potvrdit hypotézu, že ohrožení a závislí na online gamblingu mají nejčastěji bázlivě vyhýbavý typ vztahové vazby.

Hypotéza č. 4

Závislost či ohrožení závislostí na online gamblingu se bude vyskytovat u respondentů, kteří mají častěji nejistou vztahovou vazbu s matkou než s otcem.

Tabulka č. 12 popisuje typ vztahové vazby s matkou. Z tabulky je patrné, že lidé závislí nebo ohrožení závislostí na online gamblingu mají s matkou i otcem (tabulka č. 13)

nejčastěji bázlivě vyhýbavý typ vztahové vazby. Tento typ vazby byl v obou případech u 15 respondentů závislých nebo ohrožených závislostí na online gamblingu. Jistou vztahovou vazbu mělo s matkou 6 závislých nebo ohrožených závislostí na online gamblingu. S otcem měli jistý typ vztahové vazby pouze 2 respondenti.

Tabulka 12: Typ vztahové vazby k matce v závislosti na míře závislosti na online gamblingu

Typ vztahové vazby matka		Vztahová vazba								celkem	
		Jistá		distancovaně vyhýbavá		nadměrně zaujatá		bázlivě vyhýbavá			
		abs.	relat.	abs.	relat.	abs.	relat.	abs.	relat.	abs.	relat.
míra závažnosti závislosti na online gamblingu	neohrožený závislostí	81	34,0%	78	32,8%	18	7,6%	30	12,6%	207	87,0%
	závislý nebo ohrožený závislostí	6	2,5%	6	2,5%	4	1,7%	15	6,3%	31	13,0%
	Celkem	87	36,6%	84	35,3%	22	9%	45	18,9%	238	100,0%

Jeden z typů nejisté vztahové vazby s matkou mělo 25 z 31 dotazovaných, s otcem mělo nejistou vztahovou vazbu 29 respondentů závislých nebo ohrožených závislostí na online gamblingu. Z výsledků je možné vidět, že se jistá vztahová vazba vyskytuje častěji u matky než otce. Hypotéza o častějším výskytu nejisté vztahové vazby u matky než u otce se nepotvrdila. Dle Chí-kvadrát testu nelze zamítnout H_0 - jistá vztahová vazba k otci se bude vyskytovat stejně často, jako jistá vztahová vazby k matce. Hypotéza se nepotvrdila, závislost či ohrožení závislostí na online gamblingu se nebude vyskytovat u respondentů, kteří mají častěji nejistou vztahovou vazbu s matkou než s otcem.

Tabulka 13: Typ vztahové vazby k otci v závislosti na míře závislosti na online gamblingu

Typ vztahové vazby otec		Vztahová vazba								celkem	
		Jistá		distancovaně vyhýbavá		nadměrně zaujatá		bázlivě vyhýbavá			
		abs.	relat.	abs.	relat.	abs.	relat.	abs.	relat.	abs.	relat.
míra závažnosti závislosti na online gamblingu	neohrožený závislostí	77	32,4%	54	22,7%	34	14,3%	42	17,6%	207	87,0%
	závislý nebo ohrožený závislostí	2	0,8%	9	3,8%	5	2,1%	15	6,3%	31	13,0%
	Celkem	79	33,2%	63	26,5%	39	16,4%	57	23,9%	238	100,0%

7 DISKUZE

Výzkum bakalářské práce se zaměřil na míru závažnosti závislosti na online gamblingu v souvislosti s typy vztahové vazby u výzkumného vzorku 238 respondentů. Ke stanovení cílů práce byly použity čtyři hypotézy. Výzkum probíhal pomocí internetového dotazníkového šetření. Pro zvýšení pravděpodobnosti, že dotazník vyplní lidé mající problémy s online gamblingem, byl dotazník umístěn na internetových stránkách umožňujících sázení na sportovní zápasy a události, dále na dovednostních a výherních internetových stránkách. I přes to výsledky výzkumu zjistily ohroženost závislostí na online gamblingu pouze u 12 respondentů a závislost na online gamblingu u 19 respondentů. Díky nestrukturovanému výběru respondentů byl ve výzkumu nevyvážený genderový poměr respondentů (200 mužů a 38 žen).

První hypotéza zkoumala, zda se závislost či ohrožení závislostí na online gamblingu bude vyskytovat více u respondentů s nejistou vztahovou vazbou než u respondentů s jistou vztahovou vazbou. Z odpovědí respondentů vyplývá, že 90,3% respondentů ohrožených závislostí nebo závislých na online gamblingu má nejistou vztahovou vazbu, což potvrzuje první hypotézu. Nejistá vztahová vazba se u respondentů výzkumu této práce objevuje častěji než jistá vztahová vazba stejně jako u výzkumu Schimmentiho a jeho kolegů (2014), kteří se zaměřují na vznik závislosti na online gamblingu a vztahovou vazbu u adolescentů.

Druhá hypotéza se zabývala otázkou, zda budou mít respondenti ohrožení závislostí nebo závislí na online gamblingu vyšší skóry pro dimenzi vyhýbavosti v porovnání s dimenzí úzkosti. Z výzkumu vyplývá, že respondenti ohrožení závislostí nebo závislí na online gamblingu mají obecně vyšší skór vyhýbavosti i úzkosti v porovnání s respondenty nezávislými na online gamblingu. U respondentů ohrožených závislostí a závislých na online gamblingu byl zjištěn vyšší skór vyhýbavosti v porovnání se skórem úzkosti, tím se potvrdila i druhá hypotéza. Celkový skór vyhýbavosti je u respondentů vyšší než skór úzkosti i ve výzkumu Dolejšové (2014), který je zaměřen na vztahovou vazbu v souvislosti se závislostí na internetu. Vyšší skór vyhýbavosti se vyskytoval u respondentů závislých nebo ohrožených závislostí na online gamblingu v kategorii matka, otec a kamarád. Naopak tomu bylo v případě kategorie přítel/kyně, kde jako u jediné kategorie byl u této kategorie respondentů skór vyhýbavosti nižší než skór úzkosti. Pro srovnání bude opět zmíněn výzkum Dolejšové (2014), kde byl v kategorii matka a otec u respondentů

závislých nebo ohrožených závislostí na internetu zjištěn vyšší skór vyhýbavosti než skór úzkosti, naopak tomu bylo u kategorií přítel/kyně a kamarád/ka.

Třetí hypotéza zkoumala, zda se nejčastěji vyskytuje u respondentů závislých nebo ohrožených závislostí na online gamblingu bázlivě vyhýbavý typ vztahové vazby. Dle výsledků výzkumu se mezi respondenty ohroženými závislostí nebo závislými na online gamblingu nejčastěji vyskytoval bázlivě vyhýbavý typ vztahové vazby, čímž se potvrdila třetí hypotéza. Z celkového počtu 31 respondentů ohrožených závislostí nebo závislých na online gamblingu se bázlivě vyhýbavý typ vztahové vazby vykytoval u 15 respondentů. Naopak jistá vztahová vazba se vyskytovala pouze u 3 z těchto respondentů. Podobné výsledky můžeme najít i ve studii Schimmenti et al. (2012) zkoumající vztahovou vazbu a závislost na internetu. Pomocí této studie je možné porovnat výsledky procentního zastoupení bázlivě vyhýbavého typu vztahové vazby u respondentů závislých na internetu s výsledky výzkumu této práce. Bázlivě vyhýbavý typ ze Schimmentiho výzkumu mělo 47,2 % respondentů se závislostí na internetu, v této práci mělo tento typ vztahové vazby 48,4% závislých nebo ohrožených závislostí na online gamblingu. Z porovnání těchto výsledků je patrná souvislost mezi typem vztahové vazby u lidí závislých na internetu a online gamblingu. Podobné výsledky také můžeme vidět u respondentů závislých na internetu s jistou vztahovou vazbou. Respondenti závislí na internetu ze studie Schimmentiho mají v 8,3% jistou vztahovou vazbu, respondenti závislí nebo ohrožení závislostí na online gamblingu mají jistou vztahovou v 9,7%.

V poslední hypotéze byla položena otázka, zda se závislost či ohrožení závislostí na online gamblingu bude vyskytovat u respondentů, kteří mají častěji nejistou vztahovou vazbu s matkou než s otcem. Dle výzkumu se u matky vyskytoval častěji jistý typ vztahové vazby než u otce a z toho vyplývá, že čtvrtá hypotéza nebyla potvrzena. Tyto výsledky je možné porovnat s výsledky Dolejšové (2014), která ve svých výsledcích studie uvádí, že jistá vztahová vazba k matce se vyskytovala u 31% a jistá vztahová vazba k otci u 25% závislých nebo ohrožených závislostí na internetu. Z výzkumu této studie plyne, že jistý typ vztahové vazby k matce byl zjištěn u 19,4% závislých a k otci u 6,5% respondentů závislých nebo ohrožených závislostí na online gamblingu. V obou studiích je tedy potvrzeno, že se častěji vyskytuje nejistá vztahová vazba k otci než k matce. Z výsledků Dolejšové (2014) je také vidět vyšší procentní zastoupení jisté vztahové vazby u respondentů závislých nebo ohrožených závislostí na internetu. Přestože byly výzkumy

vyhodnoceny stejnou metodou, vyskytl se zde nesoulad v procentním zastoupení všech typů vztahových vazeb.

Pro upřesnění výsledků tohoto výzkumu by bylo vhodné rozšířit výzkumný vzorek. Po očištění dat a odhalení počtu závislých a ohrožených závislostí na online gamblingu bylo jen u velmi malého vzorku možno určit typy vztahové vazby. Pro kvalitnější výsledky by bylo vhodné oslovit větší počet dotazovaných. V tomto směru byla u tohoto dotazníku velká neochota k jeho vyplnění ze strany respondentů a velkou překážkou byla především neochota administrátorů fór internetových sázkových portálu zveřejňovat dotazník použitý pro zpracování výzkumné části této práce. Administrátoři dotazníky často mazali nebo jiným způsobem blokovali obsah dotazníku, popřípadě znemožnili vkládání příspěvků do diskuzních fór zablokováním účtu.

Jednou z věcí, která mohla ovlivnit správnost výzkumu, byla především elektronická forma dotazování. Respondenti mohli špatně pochopit některé otázky, nemohli se dále ptát, jak byla otázka myšlena, a tak na ně chybně odpovědět. Na druhou stranu elektronická podoba dotazníku umožnila zacílit přímo na diskuzní fóra internetových sázkových a dalších her a tím oslovit právě respondenty, u nichž je vyšší pravděpodobnost výskytu online gamblingu.

8 ZÁVĚR

Bakalářská práce byla zaměřena na online gambling a vztahovou vazbu. V práci byla prostřednictvím provedeného dotazníkového šetření zjištěna souvislost mezi typem vztahové vazby a závislostí na online gamblingu. Respondenti, kteří jsou závislí nebo ohrožení závislostí na online gamblingu, mají častěji nejistý typ vztahové vazby a to ke všem blízkým (matka, otec, partner/ka, kamarád/ka). Z tohoto pohledu je možné tvrdit, že lidé s nejistou vztahovou vazbou si nedostatečné citovou připoutání ke svým blízkým vynahrazují unikem do virtuálního světa. Počítač se stává prostřednictvím internetu a online gamblingu kamarádem a přítelem, ke kterému si jedinec utvoří chybějící vztahovou vazbu. Online gambling je nelátkovou závislostí, která ohrožuje čím dál tím více lidí. Nedostatečná péče o děti, nevěnování se dětem a dnešní uspěchaná doba s sebou přináší častější výskyt nejisté vztahové vazby a tito lidé poté unikají častěji do virtuálního světa. Do světa ve kterém jedinec nemá žádné starosti ani problémy. Závislost na online gamblingu je velmi nebezpečná díky tomu, že se hráč může velmi snadno dostat do finančních problémů, zadlužit se a přijít tak o veškerý svůj majetek. Závislý nebo lidé ohrožení závislostí na online gamblingu mají častěji skór vyhýbavosti vyšší než skór pro úzkost k matce, otci a kamarádovi. Naopak ke svému příteli nebo přítelkyni mají skór úzkosti vyšší než skór pro vyhýbavost.

V dnešní době se online gambling těší velkému rozvoji a oslovuje velmi mnoho uživatelů. Oblast online gamblingu prozatím není dostatečně prozkoumána. Jen málo zahraničních studií se věnuje vztahu online gamblingu a vztahové vazby. Tato práce by mohla být inspirací pro další obdobné studie, ve kterých by byl online gambling lépe popsán a byla pochopena jeho specifika a tím pádem i lepší ochrana potenciálních patologických hráčů, hlavně ve vztahu se vztahovou vazbou. Dále pak lepší pochopení a poznání online gamblingu může přinést pro lidi závislé na tomto typu hazardních her lepší možnosti léčby a potlačení závislosti.

9 SEZNAM ZDROJŮ

- Bartholomew, K., & Horowitz, L. M. (1991). Attachment styles among young adults: a test of a four-category model. *Journal of personality and social psychology*, 61(2), 226.
- Black, D. W. (2014). *DSM-5 guidebook: the essential companion to the Diagnostic and statistical manual of mental disorders, fifth edition* (First edition). Washington, DC: American Psychiatric Publishing.
- Blaszczynski, A. (2013). The online issue: treating problem gambling in an era of uncontrolled access. *Clinical Practice*, 10(1), 1-4.
- Blinka, L. & Šmahel, D. (2010). Addiction to Online Role-Playing Games. In *Internet Addiction: A handbook and Guide to Evaluation and Treatment*, 73-90. New Persey: Wiley.
- Bowlby, J. (2010). *Vazba: teorie kvality raných vztahů mezi matkou a dítětem*. (Vyd. 1., 356 s.) Praha: Portál.
- Brisch, K. H. (2011). *Poruchy vztahové vazby: od teorie k terapii*. Praha: Portál.
- Dolejšová, Aneta. *Vztahová vazba a závislost na internetu*. [Attachment and internet addiction]. Praha, 2014. 57 s., 1 příloha. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze, 1. lékařská fakulta, Klinika adiktologie. Vedoucí práce Mgr. Petra Vondráčková Ph.D.
- Floros, G. D., Siomos, K., Fisoun, V., & Geroukalis, D. (2013). Adolescent online gambling: The impact of parental practices and correlates with online activities. *Journal of Gambling Studies*, 29(1), 131-150.
- Fraley, R. C., Heffernan, M. E., Vicary, A. M. & Brumbaugh, C. (2011). The Experiences in Close Relationships-Relationships Structures Questionnaire: A method for assessing attachment orientations across relationships. *Psychological Assessment*, 23 (3), 615-625.
- Griffiths, M. (2000). Does Internet and Computer „Addiction“ Exist? Some Case Study Evidence. *Cyberpsychology & Behavior*, 3 (2), 211-218.
- Griffiths, M. (2003). Internet gambling: Issues, concerns, and recommendations. *Cyber Psychology & Behavior*, 6(6), 557-568.

- Griffiths, M., & Kuss, D. (2012). Internet Gambling Addiction. *In Encyclopedia of Cyber Behavior*. USA: Information Science Reference.
- Haefeli, J., Lischer, S., & Schwarz, J. (2011). Early detection items and responsible gambling features for online gambling. *International Gambling Studies*, 11(3), 273-288.
- Hajný, M. (2008). Psychologické, vývojové a rodinné faktory vzniku a udržování závislosti (Ed.), *Základy klinické adiktologie* (pp. 3). Praha Grada.
- Hartl, P., & Hartlová, H. (2000). *Psychologický slovník*. (Vyd. 1., 774 s.) Praha: Portál.
- Hodgins, D. C., Fick, G. H., Murray, R., & Cunningham, J. A. (2013). Internet-based interventions for disordered gamblers: study protocol for a randomized controlled trial of online self-directed cognitive-behavioural motivational therapy. *BMC public health*, 13(1), 10.
- K. Nešpor, A. Scheansová, (2011). Souvislosti mezi internetem, návykovými látkami a hazardem. *Praktický lékař*, 91(2), 100-102.
- Kalina, K. (2013). *Psychoterapeutické systémy a jejich uplatnění v adiktologii*. Praha: Grada.
- Kotrlová, H. & Lacinová, L. (2013). Souvislost citové vazby a stylů řešení konfliktů v partnerských vztazích. *E-psychologie* [online], 7 (4), 1-14 [cit. 23-03-2015]. Dostupný z WWW: <http://e-psycholog.eu/pdf/kotrlova_lacinova.pdf>. ISSN 1802-8853.
- Koukolík, F. (2013). Funkční neuroanatomie rodičovství. *Praktický lékař*, 93 (5), 199-206.
- Kulišek, P. (2000). Problémy teorie raného citového přilnutí (attachment). *Československá psychologie*, 44(5), 404-423.
- LaBrie, R. A., LaPlante, D. A., Nelson, S. E., Schumann, A., & Shaffer, H. J. (2007). Assessing the playing field: A prospective longitudinal study of internet sports gambling behavior. *Journal of Gambling Studies*, 23(3), 347-362.
- Lečbych, M., & Pospíšilíková, K. (2012). Česká verze škály Experiences in Close Relationships (ECR): Pilotní studie posouzení vztahové vazby v dospělosti. *E-psychologie* [online], 6 (3), 1-11 [cit. 23-03-2015]. Dostupný z: WWW: <<http://e-psycholog.eu/pdf/lecbychpospisilikova.pdf>>.ISSN 1802-8853.

- Lei, L., & Wu, Y. (2007). Adolescents' paternal attachment and Internet use. *Cyberpsychology & Behavior: The Impact Of The Internet, Multimedia And Virtual Reality On Behavior And Society*, 10(5), 633-639.
- Lorincová, T. (2014). Vzťahová väzba a agresívne prejavy v období mladšej dospelosti-"čiasťkové výsledky". *Psychologie a její kontexty (Psychology & Its Contexts)*, 5(1), 29-38.
- McBride, J., & Derevensky, J. L. (2009). Internet gambling behavior in a sample of online gamblers. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 7, 149–167.
- Mezinárodní statistická klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů: MKN-10: desátá revize: aktualizovaná verze k 1. 4. 2014. (2008). V. kapitola: Duševní poruchy a poruchy chování. Světová zdravotnická organizace (WHO). Praha: Bomton Agency. Dostupné z: <http://www.uzis.cz/cz/mkn/F60-F69.html>
- Ministerstvo financí České republiky. (2014) Seznam provozovatelů loterií a sázkových her - platný ke dni 1.12.2014. Dostupný z: <http://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/regulace/loterie-a-sazkove-hry/seznam-provozovatele/2014/seznam-provozovatele-loterii-a-sazkovych-19922>
- Morsünbül, Ü. (2014). The association of internet addiction with attachment styles, personality traits, loneliness and life satisfaction. (English). *International Journal Of Human Sciences*, 11(1), 357-372.
- Mravčík, V., Černý, J., Leštinová, Z., Chomynová, P., Grohmannová, K., Licehammerová, Š., Ziegler, A., Kocarevová, V. (2014). Hazardní hraní v České republice a jeho dopady. Mravčík, V. (Ed.). Praha: Úřad vlády České republiky
- Pace, U., Schimmenti, A., Zappulla, C., & Di Maggio, R. (2013). Psychological variables characterizing different types of adolescent gamblers: a discriminant function analysis. *Clinical Neuropsychiatry*, 6(10), 253-259.
- Pečťová, K. (2013). Reprezentace vztahové vazby u drogově závislých pacientů. *Psychiatria - psychoterapia – psychosomatika*, 20(2), 26-30.
- Pokorný, V., Telcová, J., & Tomko, A. (2003). *Prevence sociálně patologických jevů: manuál praxe*. (Vyd. 3., rozš., 186 s.) Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky.

Prunner, P. (2013). *Gamblerství, aneb, Ztráta svobody: projekt mezinárodní spolupráce financovaný Centrem pro výzkum problémového hráčství v Ontariu*. (1. vyd. v jazyce českém, 360 s). Praha: Úřad vlády České republiky.

Rada Evropské unie. (2011). O on-line hazardních hrách na vnitřním trhu. Zelená kniha, s. 38. Dostupný z: <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=CS&f=ST%208313%202011%20INIT>

Roznerová, T. (2014). *Hazardní hráčství a jeho dopady – kvalitativní výzkum patologických hráčů*. Univerzita Karlova v Praze.

Shapira, N. A., Goldsmith, T. D., Keck, P. E., Khosla, U. M. & McElroy, S. L. (2000). Psychiatric features of individuals with problematic internet use. *Journal of Affective Disorders*, 57, 267-272.

Schimmenti, A., Guglielmucci, F., Barbasio, Ch. & Granieri, A. (2012). Attachment disorganization and dissociation in virtual worlds: A study on problematic internet use among players of online role playing games. *Clinical Neuropsychiatry*, 9 (5), 195-202.

Schimmenti, A., Passanisi, A., Gervasi, A. M., Manzella, S., & Famà, F. I. (2014). Insecure attachment attitudes in the onset of problematic Internet use among late adolescents. *Child Psychiatry & Human Development*, 45(5), 588-595.

Slaměník, I. (2011). *Emoce a interpersonální vztahy*. (Vyd. 1., 208 s.) Praha: Grada.

Vacek, J. (2014). *Identifikace a řešení rizik spojených s hraním hazardních her: příručka pro obce a jejich zastupitele*. (1. vyd., 68 s.) Praha: Úřad vlády České republiky.

Veselá, Martina. Online závislost v kontextu různých internetových prostředí. Brno, 2007. 68s. Diplomová práce. Masarykova univerzita, fakulta sociálních studií, Katedra psychologie. Vedoucí práce PhDr. David Šmahel, Ph.D.

Vondráčková, P. & Šmahel, D. (2012). Internet addiction. *In Encyclopedia of Cyber Behavior*, 754-767. USA: Information Science Reference.

Vondráčková, P., Vacek, J., Košatecká, Z. (2009). Závislostní chování na internetu a jeho léčba. *Česká a slovenská psychiatrie*, 105(6-8), 281-289.

Vrtbovská, P. (2010). *O ztraceném dítěti: attachment, poruchy attachmentu a léčení*. (120 s.) Praha: Natama.

Yani-de-Soriano, M., Javed, U., & Yousafzai, S. (2012). Can an industry be socially responsible if its products harm consumers? The case of online gambling. *Journal of business ethics*, 110(4), 481-497.

10 SEZNAM TABULEK A OBRÁZKŮ

Seznam tabulek

Tabulka 1: Model vztahových vazeb v dospělosti.....	11
Tabulka 2: Licencování provozovatelé internetových kurzových sázek a internetových karetních her ke dni 1.12.2014.....	23
Tabulka 3: Základní charakteristika výzkumného souboru	32
Tabulka 4: Závislost na internetu ve vztahu na pohlaví a věku.....	34
Tabulka 5: Závislost na internetu ve vztahu k dosaženému vzdělání a zaměstnání	35
Tabulka 6: Typy vztahové vazby v závislosti na pohlaví a věku	36
Tabulka 7: Procentní zastoupení vztahové vazby u jednotlivých věkových kategorií	36
Tabulka 8: Typ vztahové vazby v závislosti na vzdělání a zaměstnaneckým statutem	38
Tabulka 9: Typy vztahové vazby u závislých nebo ohrožených závislostí na online gamblingu	39
Tabulka 10: Skór vyhýbavosti a úzkosti u všech kategorií (matka, otec, přítel/kyně, kamarád/ka, celkem).....	39
Tabulka 11: Typ vztahové vazby v závislosti na míře závislosti na online gamblingu.....	40
Tabulka 12: Typ vztahové vazby k matce v závislosti na míře závislosti na online gamblingu	41
Tabulka 13: Typ vztahové vazby k otci v závislosti na míře závislosti na online gamblingu	41

Seznam obrázků

Obrázek 1: Neurobehaviorální model.....	18
Obrázek 2: Faktory podněcující vznik online gamblingu.....	19

Seznam příloh

Příloha č. 1: Dotazník

Příloha č. 2: Prohlášení zájemce o nahlédnutí

Online gambling a vztahová vazba

Obracím se na Vás s prosbou o vyplnění dotazníku, který poslouží jako podklad pro mou Bakalářskou práci na téma: "Online gambling a vztahová vazba". Tento dotazník se skládá ze 3 částí (základní údaje, faktory závislostního chování a vztahová vazba), je zcela anonymní a zabere Vám přibližně 10 minut. Prosím Vás o nej přesnější vyplnění dotazníku a předem Vám děkuji za spolupráci.
Petra Kašíková, studentka adiktologie 1. LF UK v Praze

*Povinné pole

1. Pohlaví *

vyberte pouze jednu odpověď

- ☐ žena
- ☐ muž

2. Věk *

vyberte pouze jednu odpověď

- ☐ méně než 15 let
- ☐ 15 - 18 let
- ☐ 19 - 24 let
- ☐ 25 - 34 let
- ☐ 35 - 44 let
- ☐ 45 - 54 let
- ☐ 55 - 64 let
- ☐ více než 65 let

3. Nejvyšší dosažené vzdělání *

vyberte pouze jednu odpověď

- ☐ základní
- ☐ střední bez maturity
- ☐ střední s maturitou
- ☐ VOŠ
- ☐ VŠ

4. Zaměstnanecký status *

vyberte pouze jednu odpověď

- ☐ žák/čka nebo student/ka
- ☐ zaměstnanec/kyně nebo osoba výdělečně činná
- ☐ mateřská/rodičovská dovolená
- ☐ starobní důchodce/kyně
- ☐ invalidní důchodce/kyně
- ☐ nezaměstnaný

Faktory hraní a chování na dovednostních, výherních a sázkových hrách

5. Zanedbáváte někdy své potřeby (např. jídlo či spánek) kvůli internetu (zejména výherním, hazardním a sázkovým portálům)? *

vyberte pouze jednu odpověď

- ☐ nikdy
- ☐ výjimečně
- ☐ často
- ☐ velmi často

6. Představujete si, že jste na internetu (zejména na výherních, hazardních a sázkových portálech), i když na nich právě nejste? *

vyberte pouze jednu odpověď

- ☐ nikdy
- ☐ výjimečně
- ☐ často
- ☐ velmi často

7. Cítíte se neklidná/ý, mrzutá/ý nebo podrážděná/ý, když nemůžete být online (zejména na výherních, hazardních a sázkových portálech)? *

vyberte pouze jednu odpověď

- ☐ nikdy
- ☐ výjimečně
- ☐ často
- ☐ velmi často

8. Cítíte se veselejší a šťastnější, když se dostanete konečně na internet (zejména na výherní, hazardní a sázkové portály)? *

vyberte pouze jednu odpověď

- ☐ nikdy
- ☐ výjimečně
- ☐ často
- ☐ velmi často

9. Máte pocit, že na internetu (zejména na výherních, hazardních a sázkových portálech) trávíte stále více a více času? *

vyberte pouze jednu odpověď

- ☐ nikdy
- ☐ výjimečně
- ☐ často
- ☐ velmi často

10. Přistihnete se, že brouzdáte po internetu (zejména na výherních, hazardních a sázkových portálech), i když Vás to už vlastně nebaví? *

vyberte pouze jednu odpověď

- ☐ nikdy
- ☐ výjimečně
- ☐ často
- ☐ velmi často

11. Hádáte se někdy se svými blízkými (rodina, přátelé, partner/ka) kvůli času, který trávíte na internetu (zejména na výherních, hazardních a sázkových portálech)? *

vyberte pouze jednu odpověď

- ☐ nikdy
- ☐ výjimečně
- ☐ často

[illegible]

18. Je pro mě snadné být na této osobě závislý. *

	1	2	3	4	5	6	7	
silně nesouhlasím	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	silně souhlasím

19. Není mi příjemné se této osobě otvírat. *

	1	2	3	4	5	6	7	
silně nesouhlasím	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	silně souhlasím

20. Této osobě raději neukazuji, jak se v hloubi duše cítím. *

	1	2	3	4	5	6	7	
silně nesouhlasím	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	silně souhlasím

21. Často se obávám, že tato osoba o mě skutečně nestojí. *

	1	2	3	4	5	6	7	
silně nesouhlasím	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	silně souhlasím

22. Bojím se, že mě tato osoba může opustit. *

	1	2	3	4	5	6	7	
silně nesouhlasím	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	silně souhlasím

23. Obávám se, že tato osoba o mě nebude stát tolik, jako já stojím o ni. *

	1	2	3	4	5	6	7	
silně nesouhlasím	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	silně souhlasím

Prosím zodpovězte následujících 9 otázek o Vašem otci (nebo o osobě, kterou za otce považujete).

24. Když něco potřebuji, pomůže mi obrátit se na tuto osobu. *

	1	2	3	4	5	6	7	
silně nesouhlasím	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	silně souhlasím

25. S touto osobou obvykle rozebírám své problémy a starosti. *

	1	2	3	4	5	6	7	
silně nesouhlasím	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	silně souhlasím

26. S touto osobou probírám věci. *

	1	2	3	4	5	6	7	
--	---	---	---	---	---	---	---	--

---

silně nesouhlasím ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ silně souhlasím

---

27. Je pro mě snadné být na této osobě závislý. *

1 2 3 4 5 6 7

---

silně nesouhlasím ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ silně souhlasím

---

28. Není mi příjemné se této osobě otvírat. *

1 2 3 4 5 6 7

---

silně nesouhlasím ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ silně souhlasím

---

29. Této osobě raději neukazuji, jak se v hloubi duše cítím. *

1 2 3 4 5 6 7

---

silně nesouhlasím ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ silně souhlasím

---

30. Často se obávám, že tato osoba o mě skutečně nestojí. *

1 2 3 4 5 6 7

---

silně nesouhlasím ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ silně souhlasím

---

31. Bojím se, že mě tato osoba může opustit. *

1 2 3 4 5 6 7

---

silně nesouhlasím ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ silně souhlasím

---

32. Obávám se, že tato osoba o mě nebude stát tolik, jako já stojím o ni. *

1 2 3 4 5 6 7

---

silně nesouhlasím ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ silně souhlasím

Prosím zodpovězte následujících 9 otázek o Vašem partnerovi/partnerce. Poznámka: Pokud nyní nejste s nikým v partnerském nebo manželském vztahu, odpovězte na tyto otázky ve vztahu k bývalému partnerovi nebo vztahu, který byste s někým rádi měli.

33. Když něco potřebuji, pomůže mi obrátit se na tuto osobu. *

1 2 3 4 5 6 7

---

silně nesouhlasím ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ silně souhlasím

---

34. S touto osobou obvykle rozebírám své problémy a starosti. *

1 2 3 4 5 6 7

---

silně nesouhlasím ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ silně souhlasím

---

35. S touto osobou probírám věci. *

	1	2	3	4	5	6	7	
silně nesouhlasím	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	silně souhlasím

36. Je pro mě snadné být na této osobě závislý. *

	1	2	3	4	5	6	7	
silně nesouhlasím	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	silně souhlasím

37. Není mi příjemné se této osobě otvírat. *

	1	2	3	4	5	6	7	
silně nesouhlasím	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	silně souhlasím

38. Této osobě raději neukazuji, jak se v hloubi duše cítím. *

	1	2	3	4	5	6	7	
silně nesouhlasím	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	silně souhlasím

39. Často se obávám, že tato osoba o mě skutečně nestojí. *

	1	2	3	4	5	6	7	
silně nesouhlasím	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	silně souhlasím

40. Bojím se, že mě tato osoba může opustit. *

	1	2	3	4	5	6	7	
silně nesouhlasím	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	silně souhlasím

41. Obávám se, že tato osoba o mě nebude stát tolik, jako já stojím o ni. *

	1	2	3	4	5	6	7	
silně nesouhlasím	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	silně souhlasím

Prosím odpovězte následujících 9 otázek o Vašem nejlepším kamarádovi/kamarádce.

42. Když něco potřebuji, pomůže mi obrátit se na tuto osobu. *

	1	2	3	4	5	6	7	
silně nesouhlasím	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	silně souhlasím

43. S touto osobou obvykle rozebírám své problémy a starosti. *

	1	2	3	4	5	6	7	
silně nesouhlasím	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	silně souhlasím

44. S touto osobou probírám věci. *

45. Je pro mě snadné být na této osobě závislý. *

46. Není mi příjemné se této osobě otvírat. *

47. Těto osobě raději neukazuji, jak se v hloubi duše cítím. *

48. Často se obávám, že tato osoba o mě skutečně nestojí. *

49. Bojím se, že mě tato osoba může opustit. *

50. Obávám se, že tato osoba o mě nebude stát tolik, jako já stojím o ni. *

Univerzita Karlova v Praze, 1. lékařská fakulta
Kateřinská 32, Praha 2

**Prohlášení zájemce o nahlédnutí
do závěrečné práce absolventa studijního programu
uskutečňovaného na 1. lékařské fakultě Univerzity Karlovy v Praze**

Jsem si vědom/a, že závěrečná práce je autorským dílem a že informace získané nahlédnutím do zpřístupněné závěrečné práce nemohou být použity k výdělečným účelům ani nemohou být vydávány za studijní, vědeckou nebo jinou tvůrčí činnost jiné osoby než autora.

Byl/a jsem se seznámen/a se skutečností, že mohu pořizovat výpisy, opisy nebo kopie závěrečné práce, jsem však povinen/a s nimi nakládat jako s autorským dílem a zachovávat pravidla uvedená v předchozím odstavci.

[illegible]